

ایڈامن دارالعلوم
نیو غبارو، جالا، تھایلینڈ

فاتی فریدۃ الفرائد

الحج فی عبد اللہ (مجموعی)

دنگاسمن سچاره هيندوف

توانگورو الحاج نبي. عبدالله بن الحاج نبي. مت جمبو براق د كمنوغ
 جمبو تاهون 1333 هجرية، براوسيا - هابق 60 تاهون بليو مينهگل دنيا كمال
 بقاد ند ماري احد تفگل 26 رجب 1392 هجرية، بليو مولاي بلاجر فندق
 المرحوم توانگورو نوراج حاج جمبو، بليو برصور 7 تاهون مسافر اكلنتي
 انتوق ملنجوتكن نلاجرائن دكونا بارو، نهگل دسان سلام 15 تاهون بلاجر
 دان مفاجر سباگي ممنوي سروان ففانه بركات بلاجر سهيل برخدمه، بليو
 سنورغ اکتيف دان مفوپاني چيتا، تيفكي، تندق مراساني نواس هاني اف
 بقد کرنياي الله، تروس مسافر فول ككونا سوجي مکه المکرمة، برقمم دمکه
 المکرمة سلام 14 تاهون براولع اليق دانتارا فارا عالم علماء د - مجد الحرام
 دان گورو ۲ بهراد دمکه المکرمة وقت ايت، بليو فوال كفانه اير فساك ايووندا
 بقد چيتاني دهن جانن دارة ملاوي فاکر - نان اندها دان فولو فونغ جالاسته
 سمفي كتاه اير بليو ميو کت فندق د كمنوغ نيوغ بارو جالا، بليو برخدمه
 د فندوق لرسوت سباگي - نجادي گورو سلام 24 تاهون، گادان ماس لرفسا بليو
 برهتي مفاجر دنه ۷ تاهون ايت، مفیکوة اليران زمان ند تاهون 1888 هجرية
 بليو مولائي مفاجر كمبالي دهن منديري سهوا سکوله برنام " دارالعلوم
 نيوغ بارو جالا " سکوله بليو تنف بر جانن ماجرجاي دهن گياة دارسها اوله
 اتق ۵ دان کرجسام دري اعلي کلواگت کمنوغ نيوغ بارو جالا .

جاس ۲ بليو

بليو اداله سنورغ جرگس ددالم مبيتا کماجران کمنوغ نمفه، دان
 توان ۲ سکلين دانت ميه - ي دهن سنديري جانن لالو لبتس دري جالا کمنوغ
 نيوغ بارو دان کمنوغ ۲ لامين بر سموغ، دان بليو مفوپاني بهراف بواه بو کو
 حاصل دري کرافتن سهه درفدان .

1. فاني نريده .
2. فاني مصلي .
3. کتاب چارا ۷ فندق مخرج حاج
 کبيت الله الحرام .

انتون مشهقة جاس ۲ بليو، مارفن دري اهلي كلوارگان گند سپان ۲
بغ مهاج كتاب ۲ كراهنن، هندقله مهاج سفانه " الفاصه " عدهه گند روحن
واله ولي التوفيق .

كلوارگت نوانگورو حاج نبي . عبدالله

فاتي فريده الفرائد

اوله قلم

الحاج نيء عبدالله احمد الجمبوي

دارالعلوم نيبوغ بهارو

جالا تها بلند.

فاتي فريده الفرائد ابن مثنو و شي مسكلمين

مسأله فريده الفرائد بر معنا كالو

مناجي ابن سام جواد دغن

مناجي فريده الفرائد

تتافي فاتي ابن

موده دفهم

جف مشچف ترتتوباگي فيوسون.

- (سېلوم مېياچ هندقله ددهولوي فد مېبايقکي) -

مولاک	باريس	بتول	ساله	بيلان
2	11	دغن ترغ معجزات	دغن معجزات	1
2	12	رسالتن	رسولان	2
12	2	فد توهم دواکم	فد دواکم	3
18	16	ازل (دهولو کال) باکي	ازل باکي	4
19	17	اتس	اتسن	5
20	10	اکن ممکن	اکندي	6
26	3	مفتھوي اتوفتھوان	مفتھوي دغن ففتھوان	7
32	1	دیندیغ (توتوفن) درفد	دیندیغ درفد	8
33	6	قدرة	قدر	9
40	11	اوله الله فد مانسي	اوله الله دالم هاتي مانسي	10
36	8	کسران مریکنیت اعتقاد جوک کونه	کران کونه	11

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامُ
عَلَى مَنْ أَظْهَرَ الْمُعْجَزَاتِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أُولَى الْهَيْدَابَاتِ

واهي بھساكو ! ابن (فاتمی فریدۃ الفرائد)

مہلکس ھمب منولیس ،، فاتمی منیۃ المصلی " مک مہنتھہ مرید ۲
ھمب متناقول ھمب تولیس ،، فاتمی فریدۃ الفرائد " دغن اتوران دان سورون
یغ سام سفای جادی عموم' لاکئی فول منفعۃ کفد مرید ۲ سکولہ دان اورغ ۲ توا
کمفوغ ۲ دغن دوا بواہ کتاب اورغ توا ھمب یغ ساعت برکۃ ایت

دان کران تا کوٹ ھمب ماسوق دباوہ عذاب، ھیدا جنجوغن کیت بر مقصودن
سیاف دفتنا اتو دتا یا اکن علم' منک مبرسو تکندی نسچای مھکر کم کندی اولہ
اللہ دغن کر کم نواک

کمدین چوبالہ ھمب سورون کندی تیبا ۲: رجادی مفرۃ ابن مدھمدان
دغن کارغن ۲ ھمب جوک بولیہ منولوغ ھمب دان ایوباف اتق چوچو ھمب
داخرۃ کلک تننی

واھی وارا عالم علماء :

بیلا ترمالہ قلم ھمب امتیحبوا ترمالہ معجف لبہ دھولو ھندقلہ ھعان
کفد ھمب دان مہا بکھی کندی دغن تیدق ترچلا

والسلام علی من اتبع الھدی .

فیومون :

الحاج نبيء عبدالله الجمبوی

دارالعلوم نیپوغ بہارو، جلالہ

فد 12 ربیع الاول 1385 ھ

تھامند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْلَعَ فِي سَمَاوَاتِ قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ شُمُوشَ الْمَعْرِفَةِ
تُشْرِقُ بِأَنْوَارِ التَّوْحِيدِ وَالْيَقِينِ

مقصودن : فوجین ۲ باکھی اللہ یغ مناہک دان منرغ کدالم ہاتی
موء من یغ تیشکی ای سمرت بیراف لاغیت، اکن فغنا ان اللہ یغ چرہ
ای سمرت بیراف متہاری فدا حال چمرلغ ہاتین دغن چہما
توحید دان یقین

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى تَرْجُمَانِ الْوَهْبَةِ وَدَلِيلِ وَحْدَانِيَّتِهِ سَيِّدِنَا
مُحَمَّدِ الْمَبْعُوثِ بِبَاهِرِ الْمُعْجَزَاتِ لِتَأْيِيدِ رِسَالَتِهِ وَتَصْدِيقِ هِدَايَتِهِ
مقصودن : دان رحمة دان سہجہ ترا اتس جورو بہاس کتوہنن
دان یغ مننجوق کفد کأ سان اللہ، فقہولو کیت نبی محمد یغد بشکیہ
کندی دغن معجزات یغ، قالہی اکن سترون، کران مشقوات اکن
رسولن دان ممبر کن فننجوقن.

وَعَلَى آلِهِ الَّذِينَ بَلَغُوا الدَّرَجَاتِ الْعُلَى بَعْلُوْا مَقْدَارِهِ وَأَصْحَابِهِ الَّذِينَ
بَزَغُوا نَجْمَ الْهُدَى بِبَصِّ أَخْبَارِهِ

مقصودن : دان اتس کلوار کآن یغ تلہ سہقی مریکشیت کفد
بیراف فغکت یغ تیشکی دغن کشیکین قدرن، دان سکل صحابتن

یغ گیلغ کسمیلغ حمال کأدان فننجوق مریکثیت سفرت بیئتغ دغئن
ترسبوت فدحدیشن.

کمدین درفدایت مک اینله "فاتمی فریدۃ الفرائد" همب
الحاج نیء عبداللہ الجمبوی جالالتہا یلند. مشهورای دان مشرفس کندی
درفد رسالۃ اورغ توا همب یغ ساعت عالم دان برکتۃ یشبرنام ؛
"فریدۃ الفرائد فی علم العقائد" دان اتس اللہ همب بر فکسغ دان
دغئن لیمفہ کرنیاں همب منتأ فر تبہا هن.

علم توحید :

ایالہ فرہیمفونن علم ادتقاد یغدا امبیل درفد دلیل عقل دان
دلیل حدیث قرآن.

فہمچارائن :

مغئل ذات اللہ دان رسول، دغئن بسری نمفق دعقل کثیت
تیکک فرکارا یأیت واجب دان ہاروس باکی کدوان
دان مستحیل اتس کدوان :

دان جوگک مگتھوی بارغیغ مفاجر اولہ رسول سفرت ہاری
قیامۃ دان لاین ۲

فایدہن :

سلا ما دافۃ کمناعن دان برانتوغ باکی اورغیغ تاہو فندی دغئن

اوگام:

ایاله فرہیمفونن حکومن اللہ یشد تورون کأتس لیدہ رسول
باگی ہمبان یغ مکلف یغ ممباوا حکم ایت کفد کبایکن
دان کباجیکن ہمبان ددنیا دان اخرہ.

تندا اورغ براوگام یغ۔۔۔ بنر امفہ فر کارا:

1 اعتقاد یغ بقول، یا ایت کجف دہاتی دغن کتوہنن دان

لاین ۲ یشد اعتقاد اولہ اهل السنہ

2 منونیکن عبادہ کران اللہ، تیدق کران لاین

3 مشرجا سکل یشد سورہ

4 منیشکل سکل یشد لارغ

اوگام ترہیمفون دالم تیمک فر کارا:-

یا ایت - اسلام ایمان دان احسان

اسلام:

یا ایت مٹاکو دغن تیدق فیکر بچارا اولہ لیدہ شورغ دغن
بتول، سرت تیدق منواق انکار اکن فر کادا اوگام یغ
مودہ یشد باوا اولہ رسول، سفرت بتول دوا کلامہ شہادہ
دان سمبھیغ دان لاین، کالو تیدق ای برعمل سکالی فون.

رکن اسلام اِمانِ کارا :

1 مشوحف اشهدان لا اله الا الله واشهدان محمد رسول الله

این ترتیب داتس کافر یغ هندق ماسوق اسلام جوا.

2 مندیری سهیغ ایما وقت

3 بری زکاة

4 فواس رمضان

5 مشرجا حج باکی مریک یغ جو کف شرطن

ایمان : بآیت مشیکوت دان منریما هاتی کیت اکن سکلین

فر کارا یغ مپاوا اوله رسول کفد کیت درفدر کارا یغ موده

درفد اوگام.

دان تیدق بر ایمان سمات ۲۰ شتهوی بنر رسول الله صلی الله

علیه وسلم فد حال تیا دمشیکوت دان منریما مکه دغن این

تیدق د حکم دغن بر ایمان کبا یکن کافر یغ مشتهوی بهواسن

نبی محمد آیت نبی دان رسول یغ سبترن کران مریکیت

تیدق مشیکوت دان منریما اکن یغ تر سبوت.

رکن ایمان انم فر کارا :

1 فرچای دغن الله

2 فرچای دغن ملائکة

- 3 فرچای دغن سکل کتاب الله
- 4 فرچای دغن سکل رسول
- 5 فرچای دغن هاری قیامة
- 6 فرچای سکلین فر کارا بایک دان جاهت کسموان درفد
الله دغن موافقة ارادتن فدسدا کالا

احسان :

بأیت بوات بایک دغن اخلاص ارتبی برعبادة کیت کفد
الله سئواله ۲۹ کیت لیتهکنندی
مک تیدق فاتوة کیت برعبادة کران لاین درفدان فدحال
کیت تله تاهو بهواسن الله تعالی سلما ۲ ملیهت اکن عملن
کیت دان احسان این شرط باکی سمفرنا اسلام دان ایمان
مک تیدق سمفرنا کدوا ۲ این ملینکن دغن ادا احسان

فرمولائن یغ واجب :

فرمولائن یغ واجب فدشرع انس اورغ مکلف سام ادلالا کی
دان فرمفوان بهوا مثل الله، ارتبی مشتهوی اکن سکل حکم
صفاتن دان سکل حکم کتوهنن، دان مشتهوی بارغیغ
برکسننوخ دغن رسول ۲ دان تیدق واجب مشتهوی حقیقة
ذاتن، کران یغ بهاروتیدق بوله مشتهوی حقیقة یغ قدیم دان

مقصود دهن مقل دان مقتهوي ايت، ايا له اعتقاد يڅ ڪو ګوه
 يڅ مثنائي ا ڪن يڅ سپر يهدافت اعتقاد ايت در فرد دليل.
 دان واجب فد شرع انس تيف ۲ مکلف مقتهوي حکم
 عقل يفتيکک ه ايت :

1. واجب باکي الله دان رسل ۲ .
2. مستحيل انس ڪدوان .
3. هاروس باکي ڪدوان .

واجب دوا معني :

1. واجب فد شرع ي ايت بارغيڅ دبري فهلا فدمهر جا ڪندي
 دان د - قسا فد منيف ڪل ڪندي .

2. واجب فد عقل؛ ي ايت بارغيڅ تننو ا دان فد سواوهن
 عقل ڪيت، دان تيدق ميمر عقل ڪيت ا ڪن ڪتيا دان،
 سفر ت نيف ۲ يهر تو ڪور واجب ا دمفت

مستحيل :

ي ايت بارغيڅ تيدق ميمر عقل ڪيت ا ڪن ا دان، سفر ت
 دوا توهن .

هاروس :

ي ايت بارغيڅ ميمر عقل ڪيت ا ڪن ا دان، دان ميمر ڪن تيدقن .

مشتهوی دلیل :

واجب اتس تیف ۲ مکلف، مشتهوی دلیل تیف ۲ فر کارا
بشا کندانغ یایت

1 دلیل واجب باکھی الله دان رسل ۲

2 دلیل مستحیل اتس کدوان

3 دلیل هاروس باکھی کدوان

سفاي تیدق جادی اورغ مقلد یایت اورغ گو کوه اعتقادن

دغن مشیکوت فر کتان اورغ لاین، فد حال ای سن دیری تیدق مشتهوی

اکن دلیل اعتقاد اییت .

خلاف علماء فد مقلد :

تله خلاف علماء فد کفر مقلد دان تیدق کفرن، مک قول

بغ صحیح بهواسن مقلد اییت، موءمن سرت بردوسا، سبب ای تیدق

بلاجر دان تیدق فیکیر بچارا، کالوای بر عقل دان سلامت فن دغر ان.

دلیل اجمالی :

د کھند قکی دغن دلیل بغ مستی کیت مشتهوی ایاله دلیل

اجمالی جوا، یایت دلیل فن دیق بغ امفویان له در فد مشهور ایکن

بغ فایه ۲ فر تیان اورغ شیخ دائغ منایا کفدان، سمرت دتا پا کفدان اف

دلیل اتس اد الله تعالی، مک جوابن عالم این دان تیدق کواس

جواب دغن فن جغ لا کھی، مک اورغ این سو ده دنام اکن اورغ مشتهوی ن

دان تیدق دنام مقلد لاکی.

دلیل تفصیلی :

یأیت دلیل یغ فنجیح یغ کو اس امفویان منجواب سکلین سو والن
یغ فایه ۲ یغ داتغ منا بادان موسیح کفدان سفره کند و غن لاکی اکند اتغ
صفة کسفر نان:

واجب باکی الله عالی سکلین صفة کسفر نان (صفة کتیشکین)
یغ فاتوت دغن ذاتن یغ مها تیشکی. دان صفة کسفر نان این امت
بایق یغ تیدق بوله مقتهوی کسوان ملینکن الله جوا. مک واجب
کیت اعتقاد بکینی جوا. یأیت سکلین صفة کسفر نان کسوان صفة
الله تعالی. سبالیقن کسوا صفة ککوراعن مستحیل اتس الله تعالی
دلیل توهن بر صفة دغن صفة کسفر نان :

کالو الله تیدق بر صفة دغن صفة کسفر نان ننتوالله بر صفة
دغن صفة ککوراعن. دان ککوراعن اتس الله. مستحیل. کران کالو
بر صفة ای دغن صفة ککوراعن. سفرت تادق قدرة مثلا. ننتو تادق
عالم این. دان تادق عالم تیدق سبفر. کران تله کیت لیعت اداث.
صفة کسفر نان یغ واجب کیت مشتهوی دغن تفصیل یأیت
تیکک بلس صفة. یأیت دموم درفد وجود هتک کفد کلام. ایاله قول
یغ راجح.

ادافون صفة معنویة یغ توجه. یأیت کونه ۲ واجب کیت

مشتهوی اتس جالن اجمال جوا، یأیت بکیتی اعتقاد کیت، صفة
معنویة یغ توجہ، یأیت کونه ۲ کسموان صفة توهن کران کسموان
ستغه درفد صفة کسمفر نان.

دان تیدق هاروس کیت اعتقاد صفة معنویة یغ توجہ بو کن
صفة توهن، کران ای ستغه درفد صفة کسمفر نان، دان سیاف اعتقاد
بکیتو نسچای کافر، والعیاذ بالله.

اتو صفة کسمفر نان یغ واجب کیت مشتھوی اتس جالن
تفصیل دوا فوله صفة جوا، انیله قول یغ مشهور.

انیله تیک بلس اتو دوا فوله صفات:

قر تام وجود صفة نفسیة: ارتی ادالله تعالی، دان دکهندوکی
دغن ادالله این، ایاله ادیغ ذاتی، بر معنا ادالله این ادسندیری ۲، تیدق
منجادیکندی اوله یغلا این، دان اداش فول تیدق براوبه، تیدق مانی،
تیدق هیلغ، تیدق بناس، بهکن ککل سلملما، دان ادفد سدیا کاللا،
دان تیدق منربما الله اوله تادق سکالی ۲.

وجود: ایاله صفة یغ ثبوتیة (نتف) یغ منمنجوق اتس دیری ذات،
تیادای لبه (لاین) اتس ذات، دان ممدادا کن مکلف بهوا مشتھوی
بهواس الله ایت موجود (یغأدا) سیاگی ادیشتیاد نمفق فد عقل تادقن،
دان تیدق واجب اتس مکلف مشتھوی بهواس وجود لیت
عین ذاتن، اتو لاین درفد ذاتن، کران ای ستغه درفد یغ فایه

قد علم این ،

دان مستحیل لاوانن یایت تأدق الله

دلیل اد الله تعالی :

ایاله مخلوق این (لاغیت بومی دان لاین) کران کسموان
 نام ممکن، ارتی سبلموم اداان فاتوت اد دان فاتوت تأدق، دان
 افبیل سوده اد، تنتواد یغ، شادا کندي، دان یغ مشادا کندي نمان
 الله، دان افبیل یغ مشادا ایت الله تنتواالله اد، دان تأدق الله مستحیل
کدوا قدم ذاتی : صفة سلبیة

ارتی سدیا کالاد الله، برمعنا تأدق مولا اداان، دان تیدق
 د کهندقکی دسینی قدم زمانی، ارتی لام ماس اتوبوروق، کران
 معنا این مستحیل اتس الله، دان مستحیل لاوانن، یایت بهاروالله
دلیل قدم الله تعالی دان دور :

کالو الله تعالی بهارو، تنتو برحاجة کفد توهن یغ کدوا
 یغ منجادی کندي، دان کالو توهن یغ کدوا بهارو فول، تنتو برحاجة
 کفد توهن یغ کتیکک یغ منجادی کندي، کالو بکینی ساتو توهن
 کمدین ساتو، نسچای جادی دور (بر کللیغ) کالو بالیق کفد
 توهن یغفر تام مثال سفرت : زید منجادی اکن عمر، دان عمر
 منجادی اکن بکر، دان بکر منجادی اکن زید، اتو تسلسل

بر هو بوغ ۲ بر فنجاعن تیدق فقا یسن، کالوتروس تیدق بالیق کفد
یشفر تام.

مک دور بر کللیخ دغن تیدق تنتو توهن یشسبر، انوتسلسل
بر هو بوغ ۲ بر فنجاعن تیدق فقا یسن، دغن تیدق تنتو توهن
یشسبر، کدوا ۲ ایت مستحیل، دان افیل دوا ۲ این مستحیل، تنف
سدا کالالا الله تعالی.

جانن مستحیل دور

کالو بر کللیخ سفرت مثالن، نسچای لازم بر هیمفون دوا
یشبر لاوانن، یأیت تر جادی فد زیدتوا دان مودا، دان بر هیمفون
این مستحیل دان افیل بر هیمفون این مستحیل نسچای مستحیل
فول دور

جانن مستحیل تسلسل

یأیت تسلسل تیدق فقا یسن مستحیل، کران توهن سکلین ایت
تنتویخ سوده اد، دان تیغ ۲ یخ سوده اد تنتو بر بیلغ، دان تیغ
یشبر بیلغ تنتو بر فقا یسن.
کتیک بقاء: صفة سلیة

اردنی ککل سلعلما اد الله، بر معنا تیدق فوتس دان تیدق
بر فقا یسن ادان، دان مستحیل لاوانن یأیت بناس الله.

دلیل بقاء

کالوالله بوله بناس تننو بهاروای، دان بهارو الله مستحیل
 کران تنف سدیان دغن دلیل یقدهولو، دان افییل تنف سدیان،
 نسچای تنف ککلن، دان افییل تنف ککلن، نسچای مستحیل بناسن.
کأمفت ممالفته للحوادث : صفة بلیبة

ارتی تیدق میروفائی الله تعالی دغن سکل یغ بهارو، ولوساتو
 جان سکلیفون، کران یغ بهارو بر توغشکول یغبر تمفت، دان ذات الله
 تیدق بر توغشکول تأدق بر تمفت، دان تیدق میروفائی دغن بهارو فد
 صفتن، کران صفة بهارو عرض یغ منومفغ جرم بر توغشکول، دان
 صفة الله بوکن عرض

دان تیدق، پیروفائی بهارو فد فر بواتن، کران فر بواتن بهارو
 اتس جان اوسها، دان فر بواتن الله اتس جان مغادا.

دان کالوترلیتتس دهاتی کیت دغن، کالوالله تیدق بر جرم
 بر توغشکول، دان تیدق عرض یغ منومفغ دتوغشکول، مک سماچم مان
 فول حقیقة ذات الله یغ سبیر، مک هندقله کیت تواق دمکین ایت،
 دغن تیدق تاهو ذات الله ملیشکن الله، دان لمه درفد مندافت ایتوله
 فندافت.

دلیل مخالفتہ للحوادث

کالو مپروفائی الله تعالی دغن بهارو تنتو الله بهارو قول
 دان بهارو الله مستحیل، کران الله تله تنف سدیبا دغن دلیل یقتله
 لالو، مک تنف الله تیدق مپروفائی اکن یغ بهارو، دان مستحیل
 لاوانش یأیت مپروفائی الله تعالی اکن یغ بهارو.

فرایشاتن

افیل داتغ قرآن اتوحدیث یشدبری وهم (ساله شککا) مپروفائی
 الله اکن یغ بهارو، سفرت ,, الرحمن علی العرش استوی، ارتین
 توهن یغ رحمن داتس عرش ترتیشکی. مک ظاهر ایه این الله
 برفیهق یأیت ترتیشکی داتس عرش

مک مذهب سلف (علماء دهولو) برکات کامی تیدق فهم
 کهندق فهق ترتیشکی این، بهکن مقصودن ترسره کفد الله جوا.
 دان مذهب خلف (علماء دبلاکش) دتاویل فد مقصود ایه این،
 یأیت الله مرنته، دان ممیلیک عرش.

کلیما قیامه بنفسه: صفة سلبية

بردیری الله دغن سندیری، ارتی اد الله سندیری ۲. باکیش

دوا معنی:

فرتام تیدق برکهندق الله کفد ذات یغ منومفخ ای فدان،
 سفرت منومفخ ورنه فد او مقام کاین.

کدوا تیدق بر کهندق کفد یغ منجادیکندی، بهکن الله له
یغ منجادی اکن سکلین فر کارا.

دان بو کنله مقصودن الله باعون بر دیری بتول سندیری دغن
تأدی یغ مشککتکندی، سمرت یغبر سگرا فد فهم، دان، مستحیل
لاوانن، یأیت الله بر کهندق کفد ذات یغ منومفغ فدان، اتو
بر کهندق کفد یغ منجادیکندی.

دلیل قیامه بنفسه

یأیت کالوتیدق اد الله سندیری ۲، بهکن بر کهندق کفد ذات
یغ منومفغ، نسچای اداله الله صفة، دان کأدان الله صفة بو کن ذات
مستحیل، کران کالو الله صفة ده، تنتوتیدق بوله لاکي بر صفة دغن
صفة معانی دان صفة مضموبه یغلاکي اکن داتغ، کران صفة تیدق
بوله، منومفغ صفة فول، بندیشمن سمرت فلیهت کیت تیدق بوله
تومفغ فلیهت فول، بهکن مستی تومفغ ذات یأیت مات، مهاسوچی
الله، منومفغ سمرت این بهکن الله تیدق بر کهندق کفد ذات
یغ منومفغ ای فدان، اتو کالو الله بر کهندق کفد یغ منجادیکندی
تنتوای بهارو، دان بهاروای، مستحیل، کران تله تتف قدم دغن
دلیل یغ دهولو، مک تتفله الله اد سندیری ۲، دان مستحیل لاوانن
یأیت الله بر کهندق کفد ذات یغ منومفغ، اتو یغ منجادیکندی.

کأنم وحدانية صفة سلبية

کأنا الله ارتي الله اما تو عککل. دان فدائ تیکک بهاگي :-
 فرنام تو عککل فد ذاتن. کدواتو عککل فد صفتن. کتیکک تو عککل
 فد فر بوتنتن.

تو عککل فد ذاتن دوا بهاگي فول

1 ذاتن تیدق برسوسون تیدق بر کافوه هککک بوله بر بله باگي
 برسلاهن ذات مخلوق برسوسون بر کافوه بوله بر بله باگي
 دان برسوسون بر کافوه انيله دنام کم متصل فد ذات.

2 ذاتن تیدق بر بیلغ دوا تیکک. دان بر بیلغ ذاتن انيله دنما کن
 کم منفصل فد ذات.

دان واجب باگي الله تو عککل فد ذاتن. تر نفيله ارتي تا دقله فد تو هن
 دوا ۲ کم ایت. یعنی کم متصل اتو کم منفصل فد ذاتن ایت.

تو عککل فد صفتن دوا بهاگي فول

1 تیف ۲ صفات الله ایت ساتو ۲، قدرة ساتو، ارادة ساتو، هککک اخر
 دان بر بیلغ ۲ صفات این: سمرت قدرة دوا، ارادة دوا هککک
 اخر دنام کم متصل فد صفات.

2 تیدق مپروفائی صفة مخلوق دغن ساتو صفة در فد صفات الله
 دان مپروفائی صفة مخلوق دغن صفة الله انيله دنام کم منفصل
 فد صفات.

دان واجب باکی الله تو عکمل فد صفاتش، تر نفیله ارتبی تأدقله
فد دوا کم متصل دان منفصل فد صفات این.
تو عکمل فد فر بو اتن دوا بها کی فول

1 فر بو اتن الله تیدق برس کد تو تیدق بر موافقه دشن یغلا این
در فد مخلوقش دان برس کد تو دشن یغلا این دنام اکن کم
متصل فد فر بو اتن.

2 فر بو اتن الله اتس جانن مقادا، دان تأدق باکی یغلا این در فد
مخلوق ساتو فر بو اتن اتس جانن مقادا، بهکن جانن اختیار
دان اوسها جوا.

دان اد فر بو اتن یغلا این در فد مخلوق اتس جانن مقادا، دنام
کم متصل فد فر بو اتن.

دان واجب باکی الله تو عکمل فد فر بو اتن، تر نفیله ارتبی تأدقله
فد تو هن دوا کم متصل دان منفصل فد فر بو اتن این.
دان مستحیل لا و اتن یا بت تیدق اساء، تیدق تو عکمل فد سکل
تر سبوت ایت.

دلیل کاسان الله

کالو بر یبلغ، اد کالاموافقه فد منجادی، اتو متادق اکن
سوات، اتو بر سلاهن ۲ فد کدوان، مک لازم در فد ایت له، کالولمه

بکیتو تنتوتوهن ایت اسا دان بیلا اسانتتو مستحیل بریلغ

کتوجه قدرة صفة معاني

کواس اتوفشکواس الله یایت صفة یغ سدیا اداں فد ذات
الله تعالی یغ دشندی دافت مغادا تیغ ۲ ممکن، دان متأدقکندی
مبتولی کهندقن دان مستحیل لاونش یایت لمه الله

دان قدرة این ادباکین بیراف تعلق، برمول تعلق قدرة ایت،
یایت منتتوت صفة، ارتی بکرجا صفة قدرة اکن فکر جانن لاین
درفد ادقدرة دذات الله، سماچم انیله قیاس تعلق فدصفة یغلاین.

دان تأدق تعلق ۲ ملینکن باکی صفة معاني جوا، دان تا واجب
مشتهوی بیراف تعلق این، کران ای ستغه درفد فر کارا یغ فایه
فد تلم این

دان تعلق قدرة کفد ممکن یغ هاروس جوا، دان تیدق تعلق ای
کفدیغ واجب دان کفدیغ مستحیل، دان تیدق بوله دکات توهن
لمه درفد تعلق کفد کدوان

قدرة توجه تعلق

- 1 تعلق صلوحی قدیم یایت فاتوت قدرة فد ازل باکی مغادا
سوات، دان متأدقکندی فید وقت امکان (بوله اد بوله تأدق)
- 2 تعلق تنجیزی حادث دان معنا تنجیزی ایت ملولوسکن

- کهنندق، کران دلولوس کهنندقن دغن قدرة اکن بارغیش
دنتو دغن ارادة فد ازل، یایت تعلق قدرة دغن مشادا ممکن
کمدين درفد عدم (تأدق یثدهولو)
- 3 تعلق تنجیزی حادث جوکک یایت تعلق قدرة دغن متأدقن
ممکن کمدين درفد ادا.
- 4 تعلق تنجیزی حادث جوکک یایت تعلق قدرة دغن
مشادا کندي، کران ممبشکیت درفد قبور.
- 5 تعلق قبضة (ممکن دالم کشکنن کهنندق الله یایت تعلق قدرة
دغن بر ککالن تأدق ممکن فد وقت امکان ادا دهولو
درفد ادا)
- 6 قبضة جوکک یایت تعلق قدرة دغن بر ککالن اد ممکن
کمدين درفد تأدقن.
- 7 تعلق قبضة جوکک یایت تعلق قدرة دغن بر ککالن تأدق
ممکن کمدين درفد ادا. دان مقصود دغن قبضة این کشکنم
یایت بهواسن ممکن دالم کشکنم ارادة قدرة الله، کالو
د کهنندقی الله فد یشتأدق نسچای د ککل اکن ممکن ایت
اتس تأدقن، اتو فد بندا یثأد د ککل اتس ادا، دان کالو
د کهنندقی نسچای دادا کن ممکن فد یثغرتام، اتو دهیلغ

در فدا دان فد بشکدوا .

دلیل قدرة

کالوا لله له، تنتو تأدق مخلوق این، دان تأدق مخلوق تاسبنر،
کران کیت تله لیعت ادان، دان منکل تنتف الله اد قدرة نسچای
مستحیل لمهن .

کلافن ارادة صفة معاني

کهندق الله اتوفشکهندق الله، ارتی اف ۲ یغبر لا کودالم عالم
کسموان دغن رنتهن دان شهجا سقلیشن، بو کنله معنی کهندق
این برحاجة، کران معنی این مستحیل اتس الله.

دان ارادة این ایاله صفة یغ سدا اد فذذات الله، یغ منتوا کندي
دغن سته بارغیش هاروس اتس، یغبر تنتغ دغن علمون، سفرت
دنتوفد سدا کالادغن اد اتو تأدق، اتو دغن فوتیه اتوهیتم، اتو

دغن فنجغ اتوفندیق اتولاین ۲

تعلق ارادة

دان تعلق ارادة این سفرت تعلق قدرة دهواو جوکک، یایت
تعلق فدتیف ۲ ممکن، تنافی تعلق قدرة ایت تعلق مغادا، دان تعلق
ارادة این تعلق منتو. مک تیدق تعلق کدواژ دغن یغ مستحیل
دان یغ واجب، بهکتی تعلق دغن ممکن یغ هاروس جوا.

دان تعلق اوله اراده فول اكن يغب بايك دان يغب جاهت باكي
 شورغ گران كدواد كتاكن ممكن، تنافي تيدق بوله كيت بشاكن
 ككجين دان كجهاتن كفداالله، ملينكن مقام مشاجر جوا برسلاهن
 معتزله بركات اراده الله تيدق تعلق دغن يغب جاهت دان يغب كجي
 باكي شورغ.

بر دليل فد كجهاتن دغن اراده

تيدق هاروس باكي شورغ بر دليل دغن كتان تيف ۲ معصية
 دان كجهاتن كسموان دغن كهندق الله سلوم كرج معصية، سفاي
 اي هندق بوات معصية، اتو كمدين درفد كرج معصية، كا الو قصد
 هندق لاري درفد حد اتو تعزير.

ادافون بر دليل دغن دمكين، گران منكه چرچا اورغ كاتسن
 مك هاروس اي.

دان بر فكنغ دغن دليل يغب كجي اين بايق جاتوه داتس مانسي،
 استيميو اراج ۲ دان فمبسر تشكل هندق مظالم اكن اورغ، اتو هندق
 برزنا، دان شك مريكتيت اكن نفس درفد مر ك دان مقسا
 الله كاتسن. دان جك ميرتائي دليل اين دغن محلالكن او مقام
 ظالم دان زنا، مك تيدق شك فد كفرن نعوذ بالله من ذلك.

تیدق هاروس رضا اتو واجب رضا دغن معصية

دان تله معلوم معصية دتکه اوله الله، مک تیدق هاروس کیت
 رضا دیری کیت دان اورغ لاین جاتوه کدالم معصية، جکلو
 معصية ایت د کهندهکی اوله الله سکلیفون، کران رضادغن معصية
 ایت معصية فول.

دان تله معلوم معصية دان کجهاتن ایت د کهندهکی اوله الله،
 مک واجب کیت رضا اقبیل تله جاتوه کاتس دیری کیت، کران
 رضا اکن حکومن الله ایت واجب، تنافی واجب توبه

مستحیل اد سوات دغن تأدق کهندهکی الله

مستحیل لاوان اراده، یأیت اد سوات دغن تأ کهندهکی الله دان
 تأ شهجان، سورت اد سوات دغن ترکاکه، اتو دغن لالی، اتو
 دغن ترلوفو.

اد سوات دغن تعلیل

مستحیل جوکک اد سوات دغن تعلیل (کران) دان یغ اد دغن
 تعلیل این، منکل اد علة او مقام کرق انق جاری نسجای کرق
 چنچین دغن تأدق سوات یهلا این.

اد سوات دغن طبیعة

مستحیل جوکک اد سوات دغن طبیعة، مک یغ اد دغن طبیعة

او مقام فانس افي فد مشهاغوس، د شرط فدان دوا فر کارا فر نام
اد شرط مینتوه او مقام افي دغن او مقام کاین، کدوا تآدق فر کارا
یغ منکه در فد مشهاغوسن سمرت باسه

مک الله منجادی اکن سوات تیدق دغن علة دان طبیعة این
بهکن کسموا فر بو اتن الله دغن اد کهندق دان مشهجان.

حکومن الله فد اعتقاد مانسی

بارغسیاف اعتقاد علة سندیری او مقام کرق اتق جاری ممبری
بکس فد بر کرق چینچین دغن تیدق ارادة دان قدرة در فد الله، اتو
طبیعة سندیری او مقام فانس افي یغ ممبری بکس فد مشهاغوسن
دغن تیدق قدرة ارادة در فد الله، مک تیدق خلاف فد کفرن.

بارغسیاف اعتقاد یغ ممبری بکس فد او مقام مشهاغوس ایاله
قوة فانس افي یغ الله له منجادی فانس فدان، مک اورغ ایت فاسق،
لاکي مبتدع (یغ مریشکه ۲) دان فد کفرن خلاف، دان یغ راجحن
تیدق کفر.

دان جادی فاسق لاکي مبتدع فد کفرن خلاف دان یغ راجحن
تیدق کفر جوک، اورغ یغ اعتقاد مانسی له یغ ممبری بکس فد
فر بو اتن دغن قدرة الله یغ منجادی فد توبه اورغ ایت.

بارغسیاف اعتقاد الله جوا یغ ممبری بکس، تنافی فد عقل بر لازم

لازمین انتارا سبب یغ عاری، اومقام افي دان انتارا یغ میر تائین
 اومقام کاین دان تیدق بوله میلاهی، یعنی اقبیل کاین دما کن
 اوله افي تمتوتربا کر تیدق بوله میلاهی، تنافی اعتقاد ای الله جوا
 یغ ممبری بکس دغن تر با کرایت، مک اورغ این جاهل دغن حقیقه
 حکم عاری، دان تر کاوغ مباوا کفد کفرن.

اعتقاد یغ سبب

بارغسیاف اعتقاد بهاروسکل سبب اومقام ما کن ناسی، دان
 تاجم فیسو دان فانس افي، دان اعتقاد ای بهواسن عله دان طبیعه
 دان قوه یغ جادی الله فدان، کسموان تیدق ممبری بکس، دان
 بوله میلاهی، سمرت ددافتکن سبب اومقام ما کن ناسی، دان
 تیدق دافت مسبب یایت کیغ، هان یغ ممبری بکس فد کیغ الله جوا،
 مک انیله اورغ موءمن یغ سبب یغ دافت کلغاسن درفد عذاب الله
 دغن کرنیانش.

ازاده سوروه رضا دان علم

سوروه رضا دان علم لاین درفد اراده دسیسی اهل السنة،
 سکلین تر بهاگی کفد امفت :-

1 برهیمفون مشهندقکی سوروه دان رضا الله دغن سوات، سمرت
 ایمان ابوبکر مک الله مشهندقکی برایمان ابوبکرایت، دان

سوروه دغش دان رضا دغش دان مشتهوي.

2 الله تيدق مشهندقكي، تيدق سوروه دان تيدق رضا، سفرة كفر

ابوبكر، مك كفرن الله تيدق مشهندقكي، تيدق سوروه دان

تيدق رضا دان الله مشتهوي

3 الله مشهندقكي تنافي تيدق سوروه دان تيدق رضا سفرت كفر

فرعون، مك كفرن الله مشهندقكي تنافي تيدق سوروه دان تيدق

رضا دغش كفرن دان الله مشتهوي.

4 الله سوروه دان رضا تنافي تيدق مشهندقكي، سفرت ايمان فرعون

مك الله سوروه دان رضا دغش بر ايمان دان مشتهوي تنافي الله تيدق

مشهندقكي، سبب ايت تيدق جادي بر ايمانن

كامفت ۲ ابن الله تاهو حكمتن، تيدق بوليه دتاان اكن

فر كارايغ اي بوات، دان رضا ايت لازم باكي سوروه، ارتي تيف ۲

فر كارا الله سوروه، تنف الله رضا.

دليل اراده،

كالو تادق ارادة نسچاي اداله الله لمه، كران عقل كيت ادقده

مستي تردهولو اد ارادة، دان كمالو الله لمه تننو تادق عالم ابن دان

دمكين ايت تيدق سبئر، كران عالم كيت ليهت اداان، مك تنف

الله ادا قدرة، دان منكل ادا قدرة تننو ارادة دان منكل ارادة

مستحيل له لاوانن يايت ادسوات دغن تا كهندغن

كسميلن علم: صفة معاني

ارتي متهوي دغن فغتهوان الله، يايت صفة يغب سديا ادا ن فدذات
الله يغب پاتا دان ترغ دغندي سكلين فر كارا سكلير ۲ برنتغ دغن
فر كارا ايت فدادا دان تادغن، اتوفنجغ دان فينديقن دان لاين ۲
دان الله متهوي اكن يغب دهواو دان يغب كمدين دان
يغب سكارغ دغن علمون يغب ساتو، دان متهوي سكلين فر كارا دالم
بومي دان لاغية درفدبيراف بيغي فاسيردان داوون كايو، هشك
سوات يغب سمبويي، دان متهوي بارغيش ترلينتس دهاتي مانسي
دان يغب ادا دان يغب تادق.

دان متهوي اكن يغب واجب فدذاتن دان صفاتن دان
متهوي اكن يغب مستحيل، سمرت تادق شريك باكين، دان
سكل يغب هاروس سمرت متهوي سكلين مخلوقن يغب تله جادي
دان يغب تيدق دجادي سباكي تاهو جرت (تروس ترغ) تيدق
سامر ۲ دان باكي علم ساتو تعلق جوا ايااله تعلق تنجيزي قديم
يايت الله تاهو فد ازل اكن سكل فر كارا هشك تيدق كسوداهن
باكين، سمرت كمالات الله دان اهل شركا دان لاين ۲ دان
مستحيل لاوانن يايت جهل اتو تادق فغتهوان.

دليل علم الله

کالو الله جاهل نسچاي تأدق مشهندقکي، دان بآيت مستحيل
 کران تله تنف ادا مشهندقکي الله دغن داييل يشغ دهلولو، مک
 تنف ادعلم الله دان منکل الله ادا علم مستحيل جاهلن اتو تأدق
 فشتهوانن.

کسفواه حياة: صفة معاني

ارتي هيدوف اتو فشهيدوف الله، بآيت صفة يشغ سديا ادا ن فد
 ذات الله يشغ مقصوح دان ممبر عقل کيت بهواس دغن حياة اين بوليه
 ادا بر صفة دغن صفات علم دان صفة ۲ لاین دان تيدق هيدوف الله
 دغن پاوا ولوپاوا يشغ قدیم سکاليفون، دان صفة حياة تيدق تعلق،
 دغن سوات کران حياة اين بو کن صفة يشغ ممبري بکس دغن مشادا
 دان متأدق، دان بو کن صفة ممبرو کاسفرت علم سمع بصر دان
 بو کن صفة فننجوق سفرت کلام دان مستحيل لاونن بآيت الله ماتي.

دليل حياة

کالو الله ماتي تننو تيدق کواس دان تيدق مشهندقکي دان تيدق
 مشتهوي بآيت مستحيل کران تله تنف سکلين ايت دغن دليل
 يشغ دهلولو، مک تنف الله ادهيدوف، دان منکل الله هيدوف مستحيل
 لاونن بآيت الله ماتي.

كسبلس سمع: صفة معاني

ارتبي مندغر اتو فندغر الله. يآيت صفة يغ سد يا ادا ان فد ذات الله يغ
 دغندي مندغر تربو كادان ترغ تيف ٢ فر كارا درقد ذات دان و رنا
 دان سوارا دان تيدق سوارا دان لأين ٢
 دان تعلق سمع بكيتو جو ك بصر تعلق انكشاف نامن ارتبي
 تربو كاترغ دان پاتا سا كن ٢. تاهودغن علم سفرت اكن داتغ
 برمعنا ان الله تعالى سديا مندغر دان پاتا تربو كا ترغ دغن
 صفة فندغر ان كن سكلين فر كارا يغ سد يا ادا ان، دان يغ بهارو ادا ان
 سام ادفر كارا ايت ادسوارا دان تيدقن، سفرت ذات سوات و رنا
 فانس سجوق دان لأين، مك كسموان الله مندغر ترغ پاتا دغن صفة
 فدغر ان دان تيدق له مندغر ترغ الله دغن تليشا دان مستحيل لا ونن
 يآيت تولي

دليل سمع

كالو الله تيدق مندغر تنتو تولي. مك تولي صفة ككوراعن، دان
 ككوراعن الله مستحيل، مك تتفله الله سمع، دان مستحيل لا ونن
 يآيت تولي

كدوابلس بصر: صفة معاني

ارتبي مليهة اتو فقلهت الله. يآيت صفة يغ سد يا ادا ان فد ذات الله.

یغ دغندیاله ملیه ترغ پاتا تر بو کاسکلین فر کارایغ ردیا ادا، دان
 یغ بهار و ادا، درفد ذات دان و رنا دان سوارا دان فانس سجوق
 دان لاین

مک کسموان الله ملیه دان ترغ پاتا تر بو کا دغن صفة فغلیهتن
 دان بو کنله الله ملیه دغن مات، دان مستحیل لا ونش یایت بو تا.

دلیل بصر

کالوتیدق بر صفة دغن صفة ملیه تنتو بر صفة دغن بو تا، مک بو تا
 صفة ککور اغن، دان ککور اغن اتس الله مستحیل، مک تتف
 باگی الله ملیه دان مستحیل لا ونش یایت بو تا

تعلق سمع بصر دان علم

تیک ۲ این تعلق انکشاف ارتبی ترغ پاتا تر بو کا
 دان واجب کیت اعتقاد بهواسن ترغ پاتا تر بو کا فد تیک ۲
 این بر لاین ۲ یایت ترغ مندغر دغن صفة فندغر، دان ترغ بصر دغن
 صفة فغلیه دان ترغ علم دغن صفة علمون.

ادفون تعلق کلام تعلق دلالة نامن، ارتبی مننجوق.

سمع بصرا این تیک تعلق

(1) تعلق تنجیزی قدیم

یایت تعلق پاتا دان ترغ کدوان دغن ذات الله دان صفاتن.

ارتبی پاتا دان ترغ کدواں فدس دیا کلا ا کن ذاتن دان صفاتن.

(2) تعلق صلوصی قدیم

تعلق پاتا ترغ کدواں دغن مخلوق دهولو درفدادان.

(3) تعلق تنجیزی حادث

تعلق پاتا ترغ کدواں دغن مخلوق کم دین درفد اداں دان

فوتس ترغ دان پاتا کدواں کم دین تأدقن دان بناسن.

کتیک بلس کلام: صفة معانی

ارتبی بر کات ۲ اتوفکات الله یأیت صفة یغ سدیا اداں فد ذات

الله یغ بو کن درفد جنس حروف دان بو کن درفد جنس سوارا دان

بو کن فر کستان لفظی، دان تسیدق تردهولو تر کم دین، دان

تیدق لاین ۲ لاکی درفد صفة یغ بهارو دان دغن کلام منجوق

فر کارا یغ واجب سفرت انا الله لا اله الا هو، ارتبی ا کو الله تیاد

توهن ملینکن ا کو، دان یغ مستحیل سفرت ان الله ثالث ثلاثة ارتبی

بهواس الله یغ تیک درفد تیک، دان یغ هاروس سفرت والله خلقکم

وماتعملون، ارتبی الله منجادیکن کامو دان بار شیغ کامو فر بوات

دان مستحیل لاونن یأیت بیسو اتو بر حروف بر سوارا دان

امغانن کالوهندق بند یغ سفای موده فهم، یأیت اد باکی کیت

صفة فکات یأیت مولیق انق لیدهن کالوروسق، نسچای بیسومک

فد توہن صفتہ فکات جوکک تنافی توہن مخالفتہ دشن کیت یابت
فد توہن صفتہ دذاتن دان فد کیت عرض منومفتح جرم.

دان تعلق کلام منجوقن اکن یغ واجب دان یغ مستعمل دان یغ
ہاروس سفت علم جوکک تنافی تعلق علم بکیتو جوکک تعلق
سمع دان بصر تعلق انکشاف (پاتا دان ترغ) دان تعلق کلام
تعلق دلالتہ (منجوق) سفت دہولو.

تعلق کلام تیمکک بہاگی :-

1 تعلق تنجیزی قدیم یابت تعلق کلام ارتبی منجوقن
گفد لاین درفد سوروه دان تکہ، اتو کفد سوروه دان
تکہ، تنافی تیدق دشرط اد یشد سوروه دان یشد تکہ.

2 صلوصی قدیم تعلق کلام ارتبی منجوقن کفد سوروه
دان تکہ، تنافی دشرط اد یشد سوروه دان یشد تکہ سلوم
درفد اد کدوان.

3 تنجیزی حادث تعلق کلام ارتبی منجوقن کفد سوروه
دان تکہ، تنافی دشرط اد یشد سوروه دان یشد تکہ کمدین
درفد اد کدوان.

دلیل کلام دشن فرمان

و کلم اللہ موسی تکلیما

سباکي بر کات ۲. بر معنا مذهبيلق الله اکن دينديغ درفدنبي موسی
 دان ممفردغر دان منتجوق اکندي اکن کلامن یغ قدیم، تیدق
 مقصودن بر کات ۲ الله دغن فر کتان کمدين ديم اي، اتومقصودن
 بر تيته الله اکن نبي موسی سباکي تيتهن یغدفهمکن مقصودن

دلایل کلام یغ عقلی

کالوا الله تیدق بر کات ۲ تنتوای بیسو دان بیسو ککوراعن،
 دان ککوراعن الله مستحیل، مک ثابتله کلامن دان مستحیل لاونن
 یایت بیسو.

محفة نفسیة

ساتوجوا یایت وجود ارتي ادایت دبغسا کن کفدنبري ذات
 دان تیدق بر چرای اي دغن ذات.

صفات سلبية

صفات یغ دبغسا کفدنفی، ارتي تیدق اتو تأدق یایت ایما:
 1. قدم، 2. بقاء، 3. مخالفته للحوادث، 4. قیامه بنفسه، 5. وحدانية.

جان نفی

1. قدم مدیا ارتي تأدق فرمولان ادان.
2. بقاء ککل ارتي تیدق فقها بیسن ادان.
3. مخالفته للحوادث ارتي تیدق میروفائی بهارو.

- 4 قیامه بنفسه ارتبی تیدق بر کهندق کفدیخ منجادینکندی
 اتوتیدق بر کهندق کفد ذات یخ منومفغ الله فدائ.
 5 وحدانیه ارتبی تیدق بر بیلمغ ۲ ذات الله، اتوتیدق برسوسون
 بر کافوه ذاتن.

صفات معانی

ببراف فر کارا معنی او مقام قدری شاد فد ذات الله، یأیت توجیه:
 1. قدره، 2. اراده، 3. علم، 4. حیاة، 5. سمع، 6. بصر، 7. کلام.

صفات معنویة خلاف دوا قول

1 صفات یخ تیدق لبه اتس معانی، هان امر اعتباری، ارتبی
 فر کارا یخ ثابت فد فیکیران جوا، دان تیدق دافت دلیمت دغن
 مات، یأیت قول علماء یخ منافیکن احوال، انیله قول یخ راجح،
 ایاله قول امام اشعری، مک اتس قول این صفات توهن یخ واجب
 کیت مغتهوی جانن تفصیل تیمک بلس جوا، یأیت دري وجود
 هشکک کلام، دان یخ باقی بکینی جوا کیت اعتقاد، یأیت صفات
 معنویة یخ توجیه ایاله صفات کسمفر نان باکی الله، انیله مقصود
 واجب کیت تاهو دغن اجمال.

2 صفات معنویة: ایاله صفات یخ لبه اتس معانی، (لاین
 درفدائ) یعنی تحقق دیرین، یأیت قول علماء یخ مشابکن احوال،

انیلہ قول یغ مشہور سکارغ این، ایالہ قول قاضی دان امام
الحرمین دان شیخ سنوسی دالم متن ام الہراہین، مک اتس قول
این صفات یغ واجب کیت مقتہوی اتس جانن تفصیل دوا فوالہ،
دغن دتمبہ اکن توجہ صفات معنویہ این اتس 13 یقدهولو.

صفة معنویة یغ توجہ

1 کونہ قادرا؛ کادانن یغ کو اس ارتي اد قدرة فد ذات
الله اتس قول فر تام، اتوفر تمباتن قدرة دغن ذات الله، یایت کلا کوان
یغ منہی دانتارا موجود (یقاد) دان معدوم (یقتادق) فد قول
یشکدوا، دان مستحیل کادانن یغ لہ.

2 کونہ مریدا؛ کادانن یغ مشہد قکی ارتي اد ارادة فد
ذات الله اتس قول فر تام، اتوفر تمباتن ارادة دغن ذاتن اتس
قول یشکدوا، دان مستحیل کادانن اد سوات دغن یتدق کھندقن.
3 کونہ عالم؛ کادانن یغ مقتہوی ارتي اد علم فد ذات
الله اتس قول فر تام، اتوفر تمباتن علم دغن ذاتن اتس قول یشکدوا،
دان مستحیل کادانن یغ جاہل.

4 کونہ حیا؛ کادانن یغ ہیدوف ارتي اد حیاہ فد ذات
الله اتس قول فر تام، اتوفر تمباتن حیاہ دغن ذاتن اتس قول یشکدوا
دان مستحیل کادانن یغ ماتي.

5 کونه سمیعاً؛ کادانن یغ مندشر ارتبی اد سمع قد ذات الله
انس قول فرتام، اتوفر تمباتن علم دغن ذاتن اتس قول یشکدوا،
دان مستحیل کادانن یغ تولی.

6 کونه بصیراً؛ کادانن یغ ملیهت، ارتبی اد بصر فد ذات الله
انس قول یغ فرتام، اتوفر تمباتن بصر دغن ذاتن اتس قول یشکدوا،
دان مستحیل کادانن یغ بوت.

7 کونه متکلماً؛ کادانن یغ برکات ۲ ارتبی اد کلام فد
ذات الله اتس قول فرتام، اتوفر تمباتن کلام دغن ذاتن اتس قول
یشکدوا. دان مستحیل کادانن یغ بیسو.

دلیل ۲ صفة معنویة

دلیل ۲ ثابت صفات معنویة یغ توجه ایت، دان دلیل استحالة
لاونن، ایاله دلیل ۲ صفات معانی دان استحالة لاونن یشر دهلو،
ارتبی دلیل کونه قادرا ایاله دلیل قدرة بکیتوله هشکک اخر.

فنجکان

کتهوی اولهم بهواس کونه قادرا هشکک اخرن ثابت سکلین
دغن تیدق خلاف، کران سکلین متغه در فد صفة کسمفر نان، مک
واجب ای باکی الله دغن اجماع اتس مذهب اهل السنة دان معتزلة
دان علماء یغ مشابکن احوال دان علماء منافیکندی، دان یغ خلافتن

مغربت ترسبوت فد صفات معنویة خلاف دوا قول دهلوه تأمل.

نفیکن احوال

مک افیبل کیت تله فرهائی فد خلاف ترسبوت، مک معنی
نفیکن احوال، اتوانکار کندي ایاز، انکار لبهن صفات معنویة
اتس معانی، اتوانکار تحقیق، تیاداله معنائ مریکشیت انکار
کأدانن یغ کواس مثلاً درفد اصلن سرت مشابتکن الله له، مک
تیدق شک مریکشیت فد کافر، ادافون انکار كأدانن یغ کواس
سرت مشابتکن ککواسان باکی الله مک یأیت تیاد کافر، کران
کونه قادرا الخ ایت ستمه درفد صفات کسمفرانن، تنافی تیدق
واجب کیت مگتهویکندي دغن تفصیل جوا.

اورغیش تا بتول اعتقاد

دان جادی کافر اورغیش اعتقاد تأدق صفة نفسیة یأیت وجود
اتواعتماد تأدق ساتودرفد صفات سلبية اتواعتماد ای اکن بهارو
صفات سلبية اتو، خلوقن، اتو شک ای ادا که صفات توهن این
سدا یا اتو بهارو، اتوتیدق تاهو فدان.

دان تیدق جادی کافر معتزله یغ بر کات مریکشیت، تیاد باکی
الله صفات، معانی، بهکن الله تعالی کواس دغن ذاتن بر کهندق دغن
ذاتن، بهکن جادی فاسق دان مبتدع جوا، ملینکن جک ای

اعتقاد تأدق باکبي الله صفات معاني سفرت قدرة مثلا دان اعتقاد
اکن ثابت لا ونش یايت لمة الله، مک جادي کافر اي والعياذ بالله.

صفة ادراك

دان منجالي قول قاضی دان امام الحرمين اکن بهواسن
ادلاکي صفات توهن یايت صفة ادراك، ار تي مندافت، یايت صفة
یغ سديا ادان فد ذات الله تعالی مندافت الله دغن صفة اين اکن
سکل یغد سنتوه دان یغد چيوم دان یغد کچف، دغن کتيا دان
برهوبوغ دغن یغترسبوت، دان کات قيل ددافت دغن دي اکن
سکل یغ موجود جوا. دان مستحيل لا ونش یايت کتيا دان مندافت.

صفة تکوين

دان منجالي ماتريديتة، اکن ادلاکي صفة الله یغد نام دغن
صفة تکوين ار تي مشادا، یايت صفة یغ سديا ادان فد ذات
الله یغ دغن دي مشادا اکن سوات دان متأدق اکن دي، تنافي کالو
تعلق دغن مشادا دنام اکن ايجاد، ار تي مشادا، دان کالو تعلق
دغن متأدق، دنام اکن اعدام ار تي متأدق، دان کالو تعلق دغن
مشهيدوف دنام اکن احياء ار تي مشهيدوف، دان بکيتوله قياس.
دان اشاعره برکات تأدق باکبي الله صفة تکوين اين، بهکن
یغترسبوت درفد ايجاد دان اعدام الخ تعلق تجيزي حادث

باکی قدرۃ جوا. دان مستحیل لاونش یایت تأدق صفة مشادا.

صفة معنویة باکی دواصفة ادراك دان تکوین

برکات ستشه علماء محققین یغ متأخرین، اقبیل تله ثابت باکی
 الله صفة ادراك دان صفة تکوین. مک یغترابه همفیر دتمبه فول
 صفة معنویة باکی کدوان، یایت فرتام کونه تعالی مدرکا، ارتی
 کأدان الله تعالی یغ مندافتکن، یعنی اذصفة ادراك فد ذات الله،
 دان مستحیل لاونش یایت تأدق صفة ادراك فد ذات الله کدوا
 کونه تعالی مکونا، ارتی کأدان الله تعالی یغ مشادا، یعنی
 اذصفة تکوین فد ذات الله. دان مستحیل لاونش یایت تأدق
 صفة تکوین فد ذات الله.

هاروس باکی الله

یایت تنتو ساله سانو درفد ممبواتکن افب ۲ ممکن، اتوتنتو
 منیشکلکندی، ادا فون ساله ساتو دغن تیدق تنتو، مک یایت
 واجب اتو برهیمفون ممبوات دان منیشکل اتو تیدق کدوان،
 مک یایت مستحیل.

دلیل هاروس

کالو واجب الله فر بوات سوات درفد ممکنات، اتو واجب الله
 منیشکلکندی، نسچای تر تو کرله ممکن یغ هاروس ایت جادی

واجب، اتوجادي مستحيل، دان تر تو گرايت مستحيل.

صلاح دان اصلح

دان دهم در فدا تعريف هاروس ايت، به واسطه الله تيدق واجب
 اتسن مفر بو اتكن سوات در فدا ممكنات، دان ستمه در فدا صلاح
 اوتني يشأيك باكي همب، دان اصلاح از تي بشار به بأيك باكين
 برسلاهن باكي معتزله مريكنيت بر كات واجب اتس الله
 مفر بو اتكن صلاح دان اصلح باكي همبان.

مثال كدوان سفرت بري اي اكن مكانن يشغ تيدق سدق
 دنامكن صلاح، دان بري اي اكن مكانن يشغ سدق ۲ دنامكن
 اصلح، دان كات قيل كدوان فر كارا يشغ ساتو.

ملنتيقكن رسل ۲ دان مفر ليهم الله اكن ذاتن

دان بر كات معتزله واجب اتس الله بمبشكيتكن دان ملنتيقكن
 رسل ۲ عليهم الصلاة والسلام.

مك يشغ سبئر كيت اعتقاد هاروس جوا باكي الله بمبشكيتكن
 سكل رسل ۲.

دان بر كات معتزله تيدق مفر ليهم الله اكن ذاتن دالم اخره
 مك يشغ سبئر كيت اعتقاد هاروس جوا الله مفر ليهم ذاتن يشغ
 مهايشكني باكي اورغ مو منون دالم اخره دشغ تباد كيفية.

ادافون دالم نیا، مک تیدق جاتود باکی سئورغ ملیهت ای
 اکن الله دغن مات کفلا دالم جاگک دغن تیدق کیفیه، ملینکن
 نبی کیت محمد صلی الله علیه وسلم جوا فد مالم، عراج دافت
 ملیهت اکن الله دغن یقتر سبوت، دان بارغیبیا ف مندعوی ملیهت
 الله دالم جاگک فد دنیا لاین درفد نبی صلی الله علیه وسلم، مک
 تیاد شک فد کفرن.

ملیهت اکن الله دالم تیدور

تیدق خلاف علماء فد دافت ملیهت اکن الله دالم تیدور
 دان جاتوهن کالودافت ملیهت اکندی دغن جان مخالفه، مک
 ایاله الله، دان کالو تیدق سفرت ملیهتکندی دغن روف مانسی
 مک بوکن ای الله، بهکن مثال یغ منجادی اوله الله دالم هاتی
 مانسی یغ ملیهت جوا.

دان تله دتبا اکن سئغه اورغ صوفی یغ مندعوی ای اکن
 ملیهت الله دالم تیدورن، بتاف اشکولیهت کندی، مک منجواب
 ای تر فالیغ فلیهت مات کوفد هاتیکو، مک جادیله اکوفقلیهاتن
 مک ملیهت اکواکن یغ تیدق اومفمان سوات

سکلین فر بوتن مانسی

دان سئغه درفد ممکنات سکل فر بوتن مانسی یغ اختیاریه.

یک فدان خلاف تیمک مذهب :

1 مذهب اهل السنة انیله اعتقاد کیت، یایت سکلین
 فر بوتن مانسی یغ اختیاری الله له منجادی، دان مانسی
 اوسها جوا.

2 مذهب جبریه: سکلین فر بوتن مانسی د کراسی، ارتی
 مشیکوت قدره الله جوا، سمرت بو او یغتر کنتوغ داتس
 هوی مشیکوت ای اکن اعین یغ بر تیوفن، دان تأدق
 باکی مانسی اوسها سکالی ۲.

3 مذهب معتزله: سکلین فر بوتن مانسی یغ اختیاری
 مانسی سندیر یله منجادین دغج قدره الله یغد جادی فد
 دیرین.

دان مذهب اهل السنة فر تشهن، یایت مانسی اوسها، دان الله
 یغ منجادی، ایاله یغ کلوار انتارا داره یایت جبریه، دان تاهی،
 یایت معتزله، حال کادان مذهب اهل السنة سوسو یغ برسیه.

واجب باکی رسول امفت فر کارا

1 صدق: ارتی بنر سکلین فر کتان مریکتیت، دان معنی بترایت
 بر بتوان دغن حق سبئر، دان واجب کیت اعتقاد مریکتیت
 بنر فد دعوی جادی رسل دان جادی نبی، دان بنر سکلین

فرکارا یغ مریکښیت میضی کفد کیت، دان بنر فد سکل
 فرخبران مریکښیت درود فرکارا یغ غائب، سفرت ای چریتا
 فرخبران انبیاء دهولو، دان فرخبران قیامة، شرک تراک دان
 لاین ۲، دان کالوسلوراسکلیفون. دان مستحیل لاونش یایت دوستا.

دلیل صدق

کالو دوستا مریکښیت، نسچای دوستا فول خبر الله، کران
 الله تله بری کفد رسل ۱۲ کن معجزه یغ سئوله الله له فرمان، تله
 بنر همبا کو (رسل ۲) یغ ادمعجزه، بهواس ای رسول کو، دان
 دوستا رسول فد خبر الله ایت مستحیل. مک تنفله ثابت بنر
 مریکښیت، مک افبیل تنف بنر مریکښیت مستحیل له دوستان.

2 امانه: ارتي کفرچیان، دان مغناث تیدق مشرجا سکالي ۱۲ کن
 سکل یغدتکه، دان جک مکروه دان خلاف اولی سکلیفون،
 فد ظاهر دان باطن، وقت کچیل دان وقت بسر، دهولودرود
 جادی نبی دان کمدين درفدان، دان مستحیل لاونش یایت
 خیانة ارتي مشرجا فرکارا یغدتکه اوله الله.

دلیل امانه

کالو خیانة مریکښیت نسچای الله سوروه فول کیت خیانة
 سفرتین، کران الله له مپوروه کیت مشیکوت سکل فکر جان

مریکثیت، دان تیدق سکالی ۲ سوروه کیت خیانه، کران
خیانه ایت کجهاتن، مک الله تیدق سکالی سوروه کیت دشمن،
بهکن دلارغ سمات ۲.

3 تبلیغ؛ ارتی مپمی رسل اکن سکلین فر کارا یغد سوروه
مپمی کغد سکلین مخلوق. دان مستحیل لاونن یأیت تیدق
مپمی بارغیغ ترسبوت.

فر کارا یغدو حی کغد رسل ۲ تیک بهاکي

- 1 تیدق دسوروه مپمی کغد مخلوق، بهکن تورنتو کغد مریکثیت
جوا، مک تیدق هاروس مریکثیت مپمیکندی کغد مخلوق،
- 2 الله بری فیلیه کغد مریکثیت، مک هاروس باکي مریکثیت
مپمی کغد اورغیغ ای کهندق، دان هاروس تیدق مپمیکندی.
- 3 الله سوروه مریکثیت مپمیکندی، مک تله مریکثیت مپمی
اکندی کغد مخلوق، دان تیدق مریکثیت سمبوی دان سوسوت
سکالی ۲ ولوسدیکیت فون.

دلیل تبلیغ

کالورسل سمبوی بارغیغ دسوروه مپمیکندی، نسپای
کیت فون دسوروه سمبوی جوک اکن علم کیت، کران الله
سوروه کیت مشیکوت مریکثیت، مک تله معلوم الله من کا کغد

اور شیخ سبوی علموں، مک تنقلہ رسل ۲ تبلیغ، دان مستحیل
لاونن یایت رسل ۲ سبوی علم،
4 فطانه . آرتی چردیق دغن سکیرا ۲ دافت مغاله فرکتان
لاونن، دان بمطلکن (مروستکن) دعوی مریکثیت یغ تأسبر.

دلیل فطانه

کالو رسل تیدق چردیق، نسچای تیدق گواس مغاله لاونن،
دان تیدق گواس ایت مستحیل، کران قرآن تله مشخبر بهواس رسل
تله مغاله سکل لاونن، مک تنقلہ چردیق مریکثیت، دان
مستحیل مریکثیت بوده .

هاروس باکی رسل

هاروس فد حق انبیاء دان مرسلین علیهم الصلاة والسلام
سکل صفات مانسی یغ تیدق مغورغکن مرتبه مریکثیت یغ
مہاتیشکی، سفرت ماکن، مینوم، ساکیت ہرگوراو ۲ یغ حلال: ان
لاین ۲ درفد فر کارا یغ تیدق مغورغ مرتبه مریکثیت یغ مہاتیشکی
دان تیدقلہ مریکثیت بر صفة دغن صفة کتوہنن، دان
صفة ملائکہ، کران مریکثیت مانسی، تننو مریکثیت بر صفة
دغن صفات مانسی جوکک تنافی مریکثیت بر صفة دغن صفة
مانسی یغ کتیشکن، دان مستحیل مریکثیت بر صفة دغن صفات

مانسی یغ مہاوا کفد ککوراغن دان کجاتوہن، سفرت یغ تیدق سوک اورغ رامی ماسوق دسیسین، اومقام کیلا گادوہ کوفوہ بالو دان فیبا کیت بادن، دان سفرت فر کارا یغ مرومقن مروہ، دان لاین ۲ لاکھی درفد صفة ککوراغن، مک صفة ککوراغن دان کجاتوہن، مستحیل اتس مریکثیت.

دلیل ہاروس

ہاروس باکی رسول بر صفة دغن صفات مانسی یغ کتیشکین ایت، ایالہ دافت دلہت ادان فد مریکثیت علیہم الصلاة والسلام.

صفات ۲ یشر کندوغ دالم دوا کلمة شہادۃ

کسموا صفات توهن یغ آفت فولہ ساتو تر کندوغ دالم کلمة لا الہ الا اللہ، معنائ تیاد توهن ملینکن اللہ، یایت ممبری فائدہ اکن، شا کو دغن تادق توهن یغ لاین درفد اللہ، دان منتفکن توهن یغ سبئر باکی اللہ جوا.

دان سکلین صفات نبی یغ سمبیلن فر کارا تر کندوغ دالم کلمة محمد رسول اللہ، معنائ برمول نبی محمد فسوروه اللہ.

چالن تر کندوغ

کران معنائ لا الہ الا اللہ دوا فر کارا، فر تام تادق یشر کای

درفد یغلاین، دان کدوا تادق یغبر کهندق اوله یغلاین کفدان
 ملینکن الله جوا یغتر کای، ایاله نام استغناء دان بر کهندق اوله
 یغلاین کفدان، ایاله نام افتقار. مک دغن معنا استغناء دان افتقار
 انیله تر کندوغ دالمن صفة الله یغ امفت فوله ساتوایت .

استغناء (تر کای)

تر کای الله درفد یغ لاین تر کندوغ دالمن دوا فوله تیکک
 عقیده یأیت : 1 وجود 2 قدم 3 بقاء 4 مخالفتہ للحوادث،
 کران کالو تیدق واجب باکی الله امفت تر سبوت، نسچای
 بر کهندق کفد یغ مشادا دان یغ منجادیکندی، دان بر کهندق
 تیدق تر کای.

5 قیامه بنفسه کران کالو تیدق واجب قیامه بنفسه دغن
 معنایغ فرتام، یأیت تر کای درفد ذات یغ منومفخ ای فدان، نسچای
 بر کهندق ای کفد ذات دان بر کهندق تیدق تر کای.
 دان کالو تیدق واجب قیامه بنفسه دغن معنی یغکدوا، یأیت
 تر کای درفد یغ منجادیکندی، نسچای بر کهندق کفد یغ
 منجادیکندی، دان بر کهندق تیدق تر کای.

6 سمع 7 بصر 8 کلام 9 کونه سمیعا 10 کونه بصیرا
 11 کونه متکلما دان تیکک ۲ یغ دبلاکش این اتس قول ثبوت

صفات معنویة، کران کالو تیدق واجب باکبی الله انم یثتر سبوت،
نسچای گکور داغن، دان گکور داغن ایت بر کهندق کلد یغ منولوق
کندی، دان بر کهندق تیدق تر کای.

مستحیل لاون سبلس ایت

دان مستحیل لاون سبلس ایت فول، دان دتمبه لاکی هاروس
باکبی الله ساتو، مک جمله یغ ماسوق دباوه استغناء دوا فونه تیگئ
عقیده.

افتقار (بر کهندق یغلاین کفداالله)

دان ماسوق دباوه افتقار لافن بلس عقیده، یایت یغ واجب
باکبی الله سمیلن دان مستحیل اتسن سمیلن.

سمیلن یغ واجب ایت

1 حیاة 2 قدرة 3 ارادة 4 علم 5 کونه حیا 6 کونه قادرا
7 کونه مریدا 8 کونه عالما دان امفت ۲ یغ بلا کخ این اتس قول
ثبوت صفات معنویة، دان 9 وحدانیة، کران کالو تأدق ساتو
درفد سمیلن این، نسچای تأدق مخلوق، دان تیدق بر کهندق
یغلاین کفدا، مک تأدق دان تیدق کدوا ۲ این مستحیل، کران
تله تنف بر کهندق دغن دلیل اد مخلوق این.

سمیلن یغ مستحیل

ایاله لاون سمیلن یغ تر صبوت یأیت؛ 1 ماتی 2 له 3 تیدق
 بر کهنندق 4 جاهل 5 کادانن یغ ماتی 6 کادانن یغ لسه
 7 کادانن یغ تیدق کهنندق 8 کادانن یغ جاهل 9 کادانن بر ییلغ

یغ ماسوق دباوه لا اله الا الله

تله معلوم ماسوق دباوه معنی لا اله الا الله دواقر کارا یأیت
 استغناء دان افتقار، مک دباوه استغناء دوا فوله تیگک، دان باوه
 افتقار لاقن بلس، مک جمله ماسوق دباو دلاله الا الله امفت فوله
 سانویغ سفرنا.

محمد رسول الله

ارتی نبی، محمد رسول الله یعنی مغان کو کیت بهواسن نبی
 محمد سوغکود جادی رسول دان بنر حدیثن.

تر کندوغ دالمن سمیلن فر کارا

1 بنر سکل رسل 2 امانه مر یکنیت 3 فطانه مر یکنیت
 4 تبلیغ مر یکنیت 5 مستحیل دوستا 6 مستحیل خیانه 7 مستحیل
 بودود 8 مستحیل کتمان 9 هاروس مر یکنیت بر صفة دغن صفات
 مانسی یغ تیدق ممباوا کفد کسکوداعن دان کهنیان مرتبه
 یغ مها تیگکی.

تر کندوغ دالم دوا کلمه

ماسوق دان تر کندوغ دالم لا اله الا الله امفت فوله ساتو، دان
 دالم محمد رسول الله سمیلین، مک تر هیمفون دالم دوا کلمه ایت
 لیم قوله عقیده، یغ واجب کیت مقتهویکندی جانن تفصیل
 دان کران حکمة تر کندوغ انیله منجادی شرع دان مواجین
 اتس اورغ یغ هندق ماسوق اسلام، بهوا مشوجف دغن
 اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله.

مشیکوت خلاف فد تر کندوغ

دان تر هیمفون دان تر کندوغ دالم دوا کلمه ایت لیم قوله
 عقیده، ایاله مشیکوت قول یغ مشهور، یا ایت قول صفات معنویة
 یغ توجه دواجب کیت مقتهوی دغن تفصیل، سرت تبدق کیرا
 ماسوق صفات یغ امفت، دان مستحیل لا ونن امفت، جملهن لافن
 یا ایت : 1 صفة ادواک 2 صفة تکوین 3 کونه مدرکا 4 کونه
 مکنونا دان امفت لاکی مستحیل لا ونن

ادافون کالو کیت کیرا ماسوق یغ لافن این دانس لیم قوله
 دهولوحادبله تر کندوغ دالم دوا کلمه ایت لیم قوله لافن.
 دان جک کیت مشیکوت قول یغ راجح، یا ایت واجب کیت مقتهوی
 جانن تفصیل تینک بلس جوا، نسچای تر کندوغ دالم دوا کلمه

ایت تیکک فوله انم عقیدہ۔ یا ایت دالم لا الہ الا اللہ تر کندوغ
 یغ واجب باکی اللہ تیکک بلس، دان مستخیل لا ونی تیکک بلس
 دان هاروس باکیں ساتو، مک ترهیمفون تر کندوغ دالمین دوا
 فوله توجه دان تر کندوغ دالم محمد رسول اللہ سمیلن، مک جمله
 تر کندوغ دالم دوا کلمه ایت تیکک فوله انم عقیدہ

سکلین حکم ماسوق دباود محمد رسول اللہ

تلمه پتا باکی کیت بهواس دوا کلمه لا الہ الا اللہ، محمد رسول
 اللہ، مشندو غی سکلین عقائد یغدهوار، بهکن لا الہ الا اللہ دان
 سکلین حکم ماسوق دباود محمد رسول اللہ هتکک برکات سته
 علماء، برمول محمد رسول اللہ ایت ایالہ لاوت یغ تأدق بر نفی
 دان لا الہ الا اللہ ساتوتیتیق درفدان، ارتی مغفل کیت اکن توهن
 ایت درفد فرخبران نبی کیت محمد صلی اللہ علیہ وسلم

نفی اثبات

یا ایت (لا) نفی، ارتی تأدق، دان (الہ) معنائ توهن یغسینر
 نامن منفی یعنی یغد حکم دغن تأدق، ارتین مشخبر کن تأدق
 توهن یغسینر دلیده کیت جوا، دان (الا) استثناء مقلوار، دان
 (اللہ) مستثنی یغد کلوار، معنائ ملینکن اللہ، ارتین دتفکنن اللہ
 جوا توهن یغسینر.

نفي يغب بتول

مك هندوله كيت نفيكن ساله ساتودر فدا فر كارا اين جوا
 فر تام نفي دغن معنى مشخبرا كن بهواس تادق توهن يغب
 ملىنكن الله جوا توهن يغب
 دان بو كمله منفيكن توهن يغب لاي ن در فدا الله يغب تادق
 كران نفي اين تادق فائده.

كدوا نفي ايت ترهادف كدف بارغيخ دالم هاتي موءمن
 ارنى مول ۲ كيت فرض دالم هاتي كيت بهواس توهن يغب
 ايت بايق كمدين مولوت كيت بر كات (لا اله) تباد توهن
 يغب فرض اكن بايق دالم هاتي كيت دان الله جاغن
 سكالى ۲ دنفى فد هاتي كيت دان ائيل مولوت كيت بر كات
 (الا الله) ملىنكن الله جوا توهن يغب نسچاي مننجوق فد ظاهر
 ليدنه كيت برسما ن دغن بارغيخ دالم هاتي كيت بهواس الله
 تيدق دنفى مك دغن اين كيفية الحمد لله سلمه ۲ ديري كيت
 موءمن.

دان تيدق بوله دنفى ترهادف دالم هاتي اورغ كافر، كران
 بارغيخ دالم هاتين در فدا برهالا دان اومقمان، تنواد دان تيف ۲
 بارغيخ اد تنوا تيدق صح دنفين.

کیفیه مقوجف

دان تله بر کات علماء بهواس مساتو کن الله دغن لااله الا الله
 اقبیل کیت مقوجف اتو سورت کلمه این جوا، مک ایلقله کیت
 ایشت دهاتی کیت محمد رسول الله بر سام کمدین درفدان، کالو
 تیدق بکیتو نسچای بر سامان توحید کیت دغن توحید یهودی کران
 یهودی ای فون مشا کو الله ساتو، تنافی نبی محمد ای تیدق مشا کو
 جادی رسول، بهکن نبی موسی اباله رسول.

تربما اف یغد باوا اوله رسول

دان واجب اتس تیغ ۲ مکلف، تربما سکلین بارغیغ دباوا
 اوله رسول درفد سکل فر کارا او کام دان فر جای اف ۲ ای خبر
 درفد فر کارا یغ غائب ۲

برایمان دغن رسول جان حال

مک واجب برایمان دغن اد سکل رسول دان سکل نبی انس
 جان اجمال (فندیق) بابت کیت اعتقاد اد باگی الله بر اف یایق
 رسل دان انبیاء علیهم الصلاة والسلام.

دان قول یغ صحیح تیدق دهشکک اکن مریک شیت دغن
 بیلاغن یغ تر تننو، سفرت دهشکک دان دکتا کن انبیاء ایت سراتوس
 دو افوله امغه ربیو، دان یغ جادی رسول تیکار اتوش تیکابلس اورغ.

دوا قوله لیم رسل واجب تاهو دغن تفصیل

دان دوا قوله لیم اورغ رسول یقده سبوت دالم قرآن واجب
 کیت فرجای دغن جان تفصیل بر معنی کالود تان اورغ اکن
 ساتودرفدان، نسچای تاهو کیت اکن بهواسن رسول، دان تیدق
 واجب دحفظ نام دغن برلاتور، مک جک کیت انکر جادی رسول
 سسورغ درفد مریکیت، مک تیدق خلاف فد کفرن، دان جک
 بر کات تیادا اکو تاهو بر کات ستغه علماء جادی کافر، دان کات
 ستغه تیاد جادی کافر.

نام ۲ دوا قوله لیم

1	ادم	2	ادریس	3	نوح	4	هود	5	صالح
6	ابراهیم	7	لوط	8	اسحاق	9	اسماعیل	10	یعقوب
11	یوسف	12	ایوب	13	شعیب	14	هارون	15	موسی
16	الیسع	17	ذوالکفل	18	داود	19	سلیمان	20	الیاس
21	یونس	22	زکریا	23	یحیی	24	عیسی	25	سیدنا

محمد صلی الله علیه وسلم

سیدنا الخضر دان لاین ۲ ستغه درفد انبیاء

دان ستغه درفد انبیاء سیدنا الخضر علیه السلام، دان بوکن
 درفد انبیاء لقمان دان ذوالقرنین، یایت ساتوراج یغ صالح درفد

بشما حمير دنگري يمن، دان بوکن نبي جوکک اسکندر الرومی.
 دان سته درفد انبياء خالد بن سنان درفد اتق چچونبي
 اسماعيل عليه السلام، دان اي سماس دغن کسری انوشروان، دان
 خالد ابن کمدين درفد نبي عيسى تيبکک داتوس تاهون، مپرو اي
 اکن مانسي سفای مشيکوت اوکام نبي عيسى.
 دان سته درفد انبياء حنظله بن صفوان کمدين درفد خالد
 سراتوس تاهون، دان مپرو نهکندي اوله قومن.

جاداي نبي تيدق دافت دغن اوسهان

دان واجب کيت اعتقاد بهواسن جادي نبي تيدق دافت
 باکي سئورغ دغن اوسهان. دان جکلوبايق ملافوي دغن برعمل دان
 بوات کبا جيکن سکليفوز، بهکن دافتن دغن کر نيان الله باکي
 مريک يغ اي کهندق.

معجزه باکي انبياء

دان واجب اعتقاد فول، بهواسن الله مشقوانکن سکل انبياء.
 دان رسول ۲ دغن بيراف معجزه يغ ظاهر درفد مريک کيت
 دان معجزه ايت فرکارا يغ مبالهي عاده يغ کلواراي درفد
 نبي ۲ دان رسول ۲، تتکل ديشکيت دان دانتيقکندي، سفای
 جادي تندا انس کسبران دعوان نيسفرت تبريله بوان، دان

برچاکف ۲ کایو باتو، دان تر فنجپر ۲ ایرانتارا اتق جاری، کسموا

این باکی نبی کیت محمد صلی الله علیه وسلم

کرامه باکی اولیا،

دان واجب کیت اعتقاد اکن اد کرامه باکی اولیاء (تو،
کرامه) فد کتیک هیدوفش دان کم دین درود ماتین، یأیت فر کارا
یغ میالهی عاده جوکک، تنافی بتادرفد اورغ صالح یقبر عمل دغن
حکم ۲ الله دغن سجو کوفش ۲.

ملائکه

دان واجب اعتقاد اد باکی الله ملائکه، دان مریکیت بیراف
همب الله جوکک یقجاد یکندی درود نور یغ تا بیاس سکالی ۲
بکرجا معصیه، دان تیدق مریکیت بر صفة دغن صفة مانسی،
سغرت ماکن مینوم دان تیدق بتینا جتن دان سباکین، دان
مریکیت باقی تیدق تا هو بیلاغن ملینکن الله جوا.

کتوا ملائکه

دان کتوا مریکیت امفت ملائکه یأیت جبرائیل میکائیل

اسرافیل عزرائیل،

دان سته مریکیت حملة العرش، یأیت بیراف ملائکه یغ
منشکوغ عرش، یأیت سبلوم قیامة امفت ملائکه، دان هاری قیامة

لافن ملائکہ.

واجب تاهودغن تفصیل

دان ستغہ مریکثیت واجب گیت تاهودغن تفصیل، بآیت
سقولہ ملائکہ، بآیت امفت کتوا یغدهولو کلیم کأنم منکر نکیر
کدوا ۲، منان اورغ ماتی دالم قبور کمدین درفد دتامن، کتوجه
رضوان یغ منوغکوشرک، کلان مالک زبانیة یغ منوغکو نرالک،
کسمبیلن رقیب دکانن مانسی یغ منولیس عمل کباجیکتن، دان
کسقولہ عتید د کیری مانسی یغ منولیس عمل کجاهتن.

کتاب ۲، الله

دان واجب گیت اعتقاد بهواسن باگی الله بیراف کتاب
یغدتورون داتس رسولان ۲، ستغہ درفدان نام ۲، صفت برایکوت :
(1) توراۃ باگی نبی، وسی (2) انجیل باگی نبی عیسی، دان کدوا ۲
کتاب ابن تله تادق دهو اورفد بشکیت نبی گیت محمد صلی الله
علیه وسلم.

اداقون توراۃ دان انجیل یغادا سکارغ، مک بآیت بوکن
توراۃ دان انجیل یغسینر درفد الله، بهکن یغد کارغ اوله مانسی
یغ کاروت جوا.

(3) ربور باگی نبی داود (4) قرآن باگی نبی گیت محمد

صلی اللہ علیہ وسلم

یعنی افضل درفد انبیاء

دان واجب کیت اعتقاد بهواسن یغ افضل سکل مخلوق
ایالہ نبی کیت محمد صلی اللہ علیہ وسلم، کمدین نبی ابراہیم،
کمدین نبی موسیٰ، کمدین نبی عیسیٰ، کمدین نبی نوح، دان
لیم ۲ این دنامکندی اولوالعزم، ارتبی یغ بابق صبر دان
منشکوغ کسوسهن یغ بابق درفد انبیائی اولہ قوم مریکثیت.
کمدین رسول ۲ یقلاین، کمدین نبی ۲ یغ بوکن رسول
سرت برابھکورغ مرتبہ مریکثیت دسیسی اللہ، کمدین کنوا ۲
ملائکة، کمدین یغ یشکل سکل ملائکة، کمدین صحابہ ۲ نبی
صلی اللہ علیہ وسلم، دان مریکثیت برابھکورغ قول سکل
مرتبہ مریکثیت.

افضل صحابہ

دان افضل سکل صحابہ ایالہ سیدنا ابوبکر، کمدین سیدنا
عمر، کمدین سیدنا عثمان، کمدین سیدنا علی، مشیکوت اتوران
خليفة فثکنتی نبی، کمدین انم اورغ یغ نبی کیت مشخبر دغن
تنتوماسوق شرکک یایت: 1 طلحة بن عبد الله 2 الزبير ابن العوام
3 عبد الرحمن بن عوف 4 سعد بن ابی وقاص 5 سعید بن زید

6 عبیدۃ عامر بن الجراح.

کمدین تابعون یعنی یثرب جو مفا دثن صحابۃ، کمدین اورغ
قرون تابعون، دان ساتوقرون ایت سراتوس تاهون لمان، کمدین
اورغ قرون کمدین درفد قرون تابعون، کمدین سقرون کمدین
سقرون هثکک سکارغ.

جاهل لبہ انبیاء اتس ملائکۃ

دان جاهل سثورغ دثن لبہ مرتبۃ انبیاء اتس ملائکۃ دان
اومفما ایت تیدق مروسقن ایمانن، کران سیوطی اد مپیوت
درفد سبکی بهواسن جکلودیم سثورغ سثورغ تادق ترلینتس دھاتین
فد ملیبھکن انبیاء اتس ملائکۃ، نسچای تیدق دتائ لاکئی دآخرۃ.

تیتھن نبی محمد صلی اللہ علیہ وسلم

دان واجب کیت اعتقاد بهواس نبی محمد کیت درفد بشما
عرب قریش، دان نماث محمد، دان ایھندان نام عبداللہ بن
عبدالطلب بن ہاشم بن عبدمناف بن قصی بن کلاب بن مرۃ
بن کعب بن لوئی بن غالب بن فھر بن مالک بن نضر بن کنانۃ
بن خزیمۃ بن مدرکۃ بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان
دان بوندان امینۃ بنت وہب بن عبدمناف بن زھرۃ بن کلاب
دان عبدمناف فیہق بوندان لابن درفد عبدمناف فیہق ایھندان

نبي گيت له اخير فد سکل رسول

دان یغ اخير در فد سکل رسول، ایاله نبي گيت محمد صلی الله علیه وسلم، دان تادق دبلا کفن ساتو رسول فون هسکک هاري قیامة، دان بارغسیاف مندعوا دیرین جادي نبي کمدين در فدان، نسچاي جادي کافر والعیاذ بالله.

مکه له تمفت دفر انقکندي

فدان دفر انقکندي، دان فدان دیشکیت دان دانتيقکندي منجادي نبي دان رسول دماس عمورث امفت فوله تاهون، دان کمدين در فد جادي رسول دودق دمکه تینکک بلس تاهون، کمدين بر فندهن کمديسه دان دودق دمدينه سقوله تاهون، کمدين وقتن فد مدینه درومه استرین سيدتنا عائشه، دان دقبور اکندي فدان، ایاله تمفت مقام نبي سکارغ، دان وقت وقتن عمور انم فوايه تینکک تاهون.

نأياک کلاثيت دان دفرض اکن سمبهیغ

دان واجب گيت اعتقاد بهواس شریعة دان حکم ۲ نبي گيت منسه سکن حکم ۲ نبي ۲ یقدهولو، دان واجب گيت اعتقاد قول بهواسن نبي گيت برسرت جبرائیل برجالن فد ساتو مالم جوا دري مکه هسکک کبيت المقدس، روس نأياک کلاثيت دالم

لا فیسن ۲ لاغیت یغ توجہ ہشک کفد سدردۃ المنتہی کفد کرسی
کفد عرش، دان ملیہت ای اکن اللہ دغن تیدق کیفیۃ، دان
بریتہ اکندی اولہ اللہ دان دفرضوا کن سبھیغ یغ لیم کأتسن
دان اومتن فد مالم ایت جوکک.

انق ۲ نبی کیت محمد صلی اللہ علیہ وسلم

دان سیکیان باکی کیت تاهو انق ۲ نبی کیت، یا ایت توجہ
اورغ؛ ۱ سیدنا القاسم ۲ سیدنا زینب ۳ سیدنا رقیۃ
۴ سیدنا فاطمہ ۵ سیدنا ام کلثوم ۶ سیدنا عبد اللہ
۷ سیدنا ابراہیم، دان کسموا این بوندان سیدنا
خدیحہ الکبری، ملینکن سیدنا ابراہیم مک بوندان مریۃ القبطیۃ
رضی اللہ عنہم.

استری ۲ نبی

استرین وقت وفاتن سمیلان اورغ؛ ۱ سیدنا عائشہ انق
سیدنا ابوبکر ۲ سیدنا حفصہ انق سیدنا عمر ۳ سیدنا سوده
انق زمعہ ۴ سیدنا صفیۃ انق حی کتورون نبی ہارون
۵ سیدنا میمونہ انق الحارث ۶ سیدنا رملہ انق ابی سفیان
۷ سیدنا ہند انق ابی امیۃ ۸ سیدنا زینب انق جحش
۹ سیدنا جویریۃ انق الحارث.

فلیهرا حکومن الله

واجب داتس مکلف مخرجا کن بارغیش توهن فرضو کأتسن
 دان تیدق کرجا سکلین فرکارا یقدلارغ کأتسن، دان واجب
 داتسن مپوروه دغن ممبوات بآیک، دان منگه درفد فکر جان
 یغ جاهت، ولو کجهاتن سفرت ای کرجا فون، دان واجب
 ای تکه اورغ برچوری، ولو ای مندیری تغه برچوری سکلیفون.

فلیهرا کن کلیات یغ انم

دان واجب اتس مکلف فلیهرا اکن کلیات یشانم
 1 واجب فلیهرا اوگام، سفای تیدق جاتوه کدالم کفر، دان سفای
 تیدق چدرایغ واجب دان تیدق کرجا یغ حرام، دان دری انیله
 دسوروه کیت فرغ کافر حربی دان یغ مرتد، دان دسوروه کیت
 برسدیا چاری دان مغاجی اکن علمو ففراغن، دان سنجات دان تدبیر
 چاری جانن منولق کجهاتن دان کظالیمن مر یک یغ ممبوات
 انپیائی کأتس کیت، دان مغاجی علمو سیاست دان سبا کیش درفد
 علمو ۲ یغ دافت منیشکی اوگام اسلام هاعن مرتنه دان دان
 2 فلیهرا نفس (دیری): واجب فلیهرا اکن نفس، ارتی دیری
 سئورغ کیت دان اورغ لاین، دان فلیهرا این هندقله کیت فلیهرا
 درفد فرکارا یغ اکن ممباوا کغد بنا سکندی، اتومبری مضر نکندی

درفد بونه، فوکل، کاتق، راجون، بوات خيانه دغن بوات حکمة
دان سباکين گفد مريک.

3 واجب فليهر عقل : يآيت دفليهر ا درفد مذهب گندي دان
مرو سق گندي، سمرت ماکن مکانين دان مينومين يخ مابوقکن
اومغام تواق ماسم، ارق، چندو دان سباکين.

4 واجب فليهر انب (تيمپهن) : دان فليهر ا گندي دغن دفليهر ا
اکن منين درفد روسق سیا ۲ سمرت برزنا دان لاين.

5 واجب فليهر ا کمالوان : دان فليهر ا گندي دغن دفليهر ا کن
فکر جان يخ مابوا مالو ديرين، اتومالو اورغ لاين، سمرت تودوه
اورغ برزنا، اتومماکي اورغ اتوسباکين.

6 واجب فليهر ا هرتا : دان فليهر ا گندي دغن فليهر ا هرتا کيت
درفد مفرجا فکر جان يخ تيدق مغانن دان فکر جان يفتد تکه اوله
شرع سمرت بر جودي، بر جولي دان لاين ۲ درفد فکر جان يخ حرام.

رده اتومرتد

دان سبسر ۲ واجب مکلف مليهر ا، اباله مليهر ا اوکام جاغن
چادي رده دان توانن نام مرتد، دان اينله سبسر ۲ باگي کافر
دان دغندي چادي بناس اکن سکلين عبادة ۴ يفتدهولو.

سبب مرتد تیگ فر کارا

1 اعتقاد یغ ساله : سفرت تأدق توهن اتوشک فدان، اتوفد ساتو صفة درفد ساکل صفة یقتله اجماع علماء اتسن، سفرت وحدانية قدرة؛ اتواعتماد تیدق جادی نبی اوله ستورغ نبی یقدا اجماع اکن نبین، اتواعتماد تأدق هاری قیامة شرک نراک دان لاین ۲ درفد تیغ ۲ فکر جان یقدا اجماع علماء اتسن یقدا کتھوی اکندی دغن موده، سکیر ۲۱ مقتهوی یکندی اوله اورغیش عالم دان اورغیش رامی بهواسن ای ایت اوکام، سفرت وجوب سببیش دان حرام برزنا، مینوم ارق دان ظالم.

2 فر کتآن: سفرت دکات باگی اورغ اسلام هی کافر اثر برکات ای اکوبر افس درفد الله اتودرفد نبی اتودرفد قرآن اتودرفد اسلام، دان سفرت میتد ۲ دغن قرآن، اتوباج اکن قرآن دغن قصد مشأولق ۲ کندی اتومشهینا کندی.

3 فر بواتن : اومقام سجود کفد مخلوق سفرت مانسی برهالا دان لاین، اتوبوات هینا اکن قرآن سفرت تاهو، دالم تمفت کو تور ۲، بکیتو جوک بوات هینا اکن حدیث دان علم شرع.

اورغ مرتد

افبیل جادی مرتد ستورغ، نسچای واجب داتس،

يشبر کو اس میوروه کسمبالي سمولاکفد اوکام اسلام دغن
مشوچف دوا کلمه شهادة دان توبه درفد دوسا مرتد ایت دان
کالوای اغکن، نسچای واجب اتس اومقام راج درفد اورغیشغ
کو اس بمبونهنکندي.

دان تیدق جادی کافر اورغیشغ مشرجا دوسا بسر ولو بابق
سکالیفون.

اورغ مبتدع

اورغ مبتدع تیاد حکم دغن کفرن، سفرت معتزله یشبر کات
بهواسن، آنسی، ای سنديري منجادی فر بو اتن دیریش دغن قدرة
یغ توهن جادی دبدانن دان سفرت اورغیشغ انکار هاروس
ملیهت الله دالم اخره، کران اد باکی مریکیت تاویل، ملینکن
مبتدع یشبر کات الله بر جسم اتو بر کات الله تیدق مشتهویکن
جزئی، مک کافر ای دغن اجماع.

توبه درفد دوسا

واجب اتس مکلف توبه درفد دوسا دغن برسکرا دان کالو
دوسا کچیل سکلیفون، دان تیدق بناس توبه یشد هولوا فیل کمالی
گرچ دوسا فول، بهکن واجب توبه جوا فول دوسا ایت.

رکن توبه

رکن توبه تيڪ فرکارا؛ 1 برهنتي معصية يڄ اي کرجا
 2 عزم جيتا ۲ يڄ فوتس تيدق ماومشرجا دوسا ايت، 3 مپسل
 کرجا دوسا ايت دغن سوڳو هوسل، دان انيله رکن توبه يڄتربسر
 سکالي.

دان کالودوسا ايت برکنتوغ دغن مانسي سفرت برچوري
 دان لايڻ ۲، دان برزنا دغن اسـتري اورغ، مک باکين
 رکن يڄکـامفت يايت مشهنتر بايق اومقام فرکارا يڄدچوري
 اتومنتا معاف درفد توانن اتو لاکين دغن تفصيل سا اتو ۲ فد
 مذهب شافعي، اتومنتا معاف دغن اجمال دسيبي مذهب مالکي.

اورغ ماتبي بلوم توبه

مريک ماتبي بلوم توبه درفد دوسا ان، مک تيدق جزم دغن
 دعذابکندي، کران هاروس الله مشمفوني دوسا ملينکن دوسا
 کفر مک الله تيدق دامفوني سکالي ۲ افيل ماتبي سئورغ دانسن.
 دان فد امام اشعري تادافت تباد درفد دعذابکن سته اورغ
 يڄ مشرجا دوسا بسر ولوسا تو اورغ فد تيف ۲، باکي سکليفون.

فليهرا هاتي درفد معصيتن

دان واجب فليهرا هاتي کيت درفد معصيتن، دان سته

درفدان جاهت سئگ دغن الله، دان سئگ امان ديريش درفدتوهن
 مرکا دان فوتس اسا درفد رحمتن، سفرت برکات اني اگوتنتو
 تيدق دافت اومقام علم يغ اگومشاجي دان سباگين، دان سئغه
 درفدان تکبر سومبوغ دان ديا، ارتي عمالنن اي سوکک اورغ
 تاهو، دان عجيب ارتي حيران اي بهواس ديريش بايق کباچيکن
 دان دغکي سفاي هيلمغ نعمة اورغ لاین، دان چنتا هندق مشکل
 معصية، دان سايق دغن فرکارايغ واجب سفرت زکاه دان لاین،
 دان جاهت سئگ کفد اورغ دان مشهينا کفد مانسي دغن تيدق
 بتول جانن شرع، دان برموده ۲ دغن معصية.

فليھرا ديري کيت درفد معصية

دان واجب فليھرا ديري کيت درفد معصية، سفرت ماکن
 ربا، دان مينوم فرکارا مابوق، دان ماکن هر تانق يتيم دغن
 تيدق سبئر، دان ماکن فرکارا حرام، دان مشوفت، دان فلاکا
 اورغ، دان دوستا، دان بماکي، دان مليهت عورت، دان دغر
 مشوفت، دان مشورغ سوکاتن دان تيمباغن، دان خيانه، دان
 منچووي، دان فوکل اورغ، دان بونه دغن تيدق سبئر، دان برجانن
 فدمغت يغ حرام، دان درھکا دوا ابوبواف، دان تيدق برتکور
 دان مظلالم اکن مخلوق دان لاین ۲ درفد فرکارا معصية.

دعاء

دعاء ایت منتأ کیت کفد الله اتس جان مرندہ دیری، دان
 ۲ دعاء افکل دافتن، مک دافت ایت دغن کرنیان الله، دان
 دعاء این دافت، منفعة کفد یغ هیدوف دان یغ ماتی.

مخلوق کسموان بناس

واجب کیت اعتقاد بهواسن یغلاین درفد ذات الله دان صفتن
 کسموان بناس، ملینکن سفوله فر کارا : 1 روح، 2 عجب الذنب
 یا ایت تولغ یثکچیل سبسر بیجی ساوی دهوجغ تولغ بلا کغ ترتنتو
 ای دغن مانسی تیاد بناس ای، دان درفدان دجادی اکن مانسی
 سمولافدهاری قیامة، 3 بدان انبیاء، 4 بدان شهداء، 5 عرش
 6 کرسی، 7 لوح محفوظ، 8 قلم، 9 شرکک، 10 نزالک، دان
 حقیقه روح تیدق متهوینکندی ملینکن الله جوا دان ملک الموت
 ایاله یغ مضمبیل پاوا، دان واجب بر ایمان بهواس ماتی ایت دغن
 رنتهن الله، دان مستی تیف ۲ یشر پاوا ایت ماتی.

روح کمدین درفد ماتی

دان واجب کیت اعتقاد بهواس روح کمدین درفد ماتی
 بدان ایت، دنعمتکندی اتو دعذابکندی هتک کسمبالی کفد
 بدانن، دان تیدق ماتی شورغ ملینکن سوده هابیس رزقین دان

عمورث دان جك ديونه سكليفون، دان معنی اجل ايااله ماس
توهن تنتوفد ازان اكن هابيس عمورث

منكر نكير منان دالم قبور

دان واجب كيت اعتقاد افيل ماتي شورغ مستي دتاه اوله
ملائكة، منكر دان نكير دالم قبور كمدين درفد دتامن، دغن
سياف توهنمو، دان اف او كمامو، دان سياف نبي مو، ملينكن
باكي ستغه اورغ يشرنتو، سمرت اورغ ماتي شهيد.

اورغ ماتي دالم قبور

دان واجب كيت اعتقاد بهواس ستغه درفد اورغ ماتي ايت
دعذابكندي، دان ستغه دنعمتكندي، دان ستغه درفد عذاب قبور
ايت مشكافية اوله دوا نفي قبور هسكا سليبيه توافر وسوقن، دان
تيدق لفس درفدان ملينكن براه اورغ يقد كلوار درفدان،
سمرت اورغ شيخ باج قل هو الله دالم سا كيت ماتي.

كيت فد هاري قيامه

دان واجب كيت اعتقاد بهواس ديري كيت اكن هيدوف
سولا درفد قبور فد هاري قيامه، دان فد هاري قيامه جوگ
دحساب اكن عاملن كيت يغ كيت نله برعمل دالم دنيا اين،
ملينكن مريك يغ ماسوق شرك دغن تيدق دحسابكندي، دان

حوکک فندهاری قیامة دتیمبغ اکن عمالن کیت دالم میزان
(نراج) سفای ظاهر کالو برت کباچیکن دماسوقکندي کدالم
شرکت، دان کالو برت کجهواتن دماسوقکندي کدالم نراک.

صراط المستقیم

دان واجب کیت اعتقاد بهواس سکلین مانسی ولو کافردان
انبیاء دان اورغ ۲ یغ ماسوق شرکت دغن تیدق حساب سکلیفون
کسموان مستی لاو داتس صراط المستقیم، یأیت جمبساتن
یقد بتتغ داتس نراک، سفای دجمبرغ کفد شرکت، دان سیاف اد
عمالن یغ چوکف نسچای تروس کشرکت، دان سیاف عمالن
تیدق سچوکف نسچای جاتوه کدالم نراک.

کولم نبی کیت محمد صلی الله علیه وسلم

دان واجب کیت اعتقاد بهواس سکلین اورغ موء من فد
هاری قیامة اکن مینوم سکلین فد ایر کولم نبی کیت محمد
صلی الله علیه وسلم، دان قول اکن دافت سکلین موء من شفاعتن،
دان سبسر ۲ شفاعتن ایاله شفاعت فد لکس دان چفت حکومن توهن
دفادغ محشر کلق یغ مانسی ساعت سوسه وقت ایت.

نراک

دان واجب کیت بر ایمان بهواس نراک ایت سبسر، دان

سکارغ سودہ اد، دان ایالہ تمفت ککل اورغ ۲ کافر دالمث، دان
 تمفت اورغ موء من یغ تیدق توروت حکومن اللہ، مک ماسوق
 موء من ایت کدالمث سقدردوسا جوا، کالودوسا بسر دان بایق
 نسچای لام دودقن، دان کالوتیدق بسر دان تیدق بایق نسچای
 تیدق لام دودقن.

شرک

دان واجب کیت اعتقاد بهواسن شرک ایت سبئر، دان
 سکارغ تله اد، دان ایالہ تمفت ککل اورغ ۲ اسلام ددالمث دان
 برسدف ۲ مریکئیت فدائ سلما ۲ دشن بر باکی ۲ نعمة یقبر ککالن
 یغ تیدق دهشکک ۲ کندي، دان سبسر ۲ نعمة شرک ایالہ ممتدغ
 وجه توهن کیت یغامت کواس، دان تمفتن سفرت بر کات ستقه
 علماء داتس لاغیت.

دان تله سلسی همب سوسن رساله این د دارالعلوم نیبوغ
 بارو، جالا۔ تها یلند، فد هاری جمعة ۲۴ جمادالثانی ۱۳۸۴ هـ.
 غفر الله لنا ولاصولنا وافروعنا ولجواشینا ولمشایخنا ولمن له
 حق علینا ولجمیع المسلمین والمسلمات والمؤمنین والمؤمنات
 والحمد لله رب العالمین الفاتحة.

فهرست ایسین دالم فاتی فرید الفرائد *

موکا	ایسین	موکا	بیلاغن	ایسین	بیلاغن
	دلیل بر صفة دغن صفة	23	2	خطبة	1
9	کسمفر نان		3	علم توحید	2
	صفة کسمفر نان واجب	24	3	فجار ان	3
9	کیت تاهودغن تفصیل		3	فائدهن	4
	انيله تیمکا بلس اتودوا	25	4	اوکام	5
10	فوله صفات		4	تندا اوروغ براکام یسینر	6
10	وجود	26		اوکام بر هیمنون دالم	7
11	دلیل ادائه	27	4	تیمک فرکارا	
11	قدم ذاتی	28	4	ار-لام	8
11	دلیل قدم دان دور تسلسل	29	5	روکن اسلام	9
12	جان مستحیل دور	30	5	ایمان	10
12	" " تسلسل	31	5	روکن ایمان	11
12	بقاء	32	6	احسان	12
13	دلیل بقاء	33	6	فرمولان یغ واجب	13
13	دخالفته لحدو ادث	34	7	واجب فد شرع	14
14	دلیل دخالفته	35	7	واجب دوامعنی	15
14	فرا یها تن	36	7	مستحیل	16
14	قیامه بنفسه	37	7	هاروس	17
15	دلیل قیامه بنفسه	38	8	مفتهوی دلیل	18
16	وحدانیه	39	8	خلاف علماء فد مقلد	19
16	فدان تیمک بهاگی	40	8	دلیل اجمالی	20
16	توغکل فد ذات دو ابهاگی	41	9	دلیل تفصیلی	21
16	" " صفة " "	42	9	صفة کسمفر نان	22

— (فهرست ایسین دالم فاتی قریده الفرائد) —

موکا	ایسین	بیلاغن	موکا	ایسین	بیلاغن
27	دایل حیاة	63	17	توغکل فر بوتن 2 بهکی	43
28	سمع	64	17	دایل وحدانیه	44
28	دلیل سمع	65	18	قدرة	45
28	صر	66	18	قدرة توجه تعلق	46
29	دلیل بصر	67	20	دایل قدرة	47
29	تعلق، سمع، بصر دان علم	68	20	ارادة	48
29	سمع صر تیک تعلق	69	20	تعلق ارادة	49
30	کلام	70		بر دلیل فدکجهان دغن	50
31	تعلق کلام تیک بهاکی	71	21	ارادة الله	
31	دلیل کلام دغن فرمان	72		تیدیق هاروس ریضا دغن	51
32	“ “ یغ عقلی	73	22	معصية	
32	صفة نفسية	74		مستحيل ادسوات دغن	52
32	صفات ملية	75	22	تأدیق کهندق الله	
32	جالن نفی	76	22	ادسوات دغن تعلیل	53
33	صفات معانی	77	22	“ “ طبیعة	54
	صفات معنوية خلافت دوا	78	23	حکمن الله اعتقادمانسی	55
33	قول		24	اعتقاد بهسبئر	56
34	صفات معنوية یغ توجه	79	24	ارادة سوره رضادان علم	57
35	دایل صفات معنوية	80	24	سکلمین تر بهاکی کفدامنة	58
35	فنجگان	81	25	دلیل ارادة	59
36	اورشیغ تأ تول اعتقاد	82	26	علم	60
37	صفة ادرك	83	27	دلیل علم الله	61
37	صفة تکوین	84	27	حیاة	62

- فهرست ایسین فاتی فریده الفرائد -

پا	ایسین	پا	ایسین	پا
45	صفۃ مختار کندوغ 2 دھادۃ	106	38	85
45	جالن تر کندوغ	107	38	86
46	اوتغناء تر کای	108	38	87
47	انتقار	109	39	88
48	یغ ماسوق دام لاله لاف	110		89
48	محمد رسول الله	111	39	
48	تر کندوغ دالمن 9 فر کرا	112	40	90
49	تر کندوغ دام دو اکلیبا	113	40	91
49	شهادۃ		41	92
49	حلاف فد تر کندوغ	114	41	93
50	سکلین حکم ماسوق دباود	115	41	94
50	محمد رسول الله			95
50	نفی اثبات	116	41	
51	نفی یقینتول	118	41	96
52	کیفیه مشوجف	119	42	97
52	تر یما اف یهد باوا اوله	120	42	98
52	رسول		42	99
52	برایمان دغن رسول دغر	121	43	100
52	اجمال		43	101
53	دوا فوله لیما رسول وجب	122	44	102
53	دنا هو دغن تفصیل		44	103
53	نام 2 دوا فوله لیما	123	44	104
54	جادی نبی نادافۃ دغنا ورسوا	124	45	105

- فهرست ایسین فاتی فاتی فریده الفرائد -

بیلاغن	ایسین	مو کا	بیلاغن	ایسین	مو کا
125	معجزات انبیاء	54	147	سب مرتد	63
126	کرامه باگي اولیاء	55	148	ورغ مرتد	63
127	ملائکة	55	149	اورغ مبتدع	64
128	کتوا ملائکة	55	150	توہ درفد دوما	64
129	کتاب الله	56	151	رکن توبہ	65
130	افضل صحابة	57	152	اورغ مانی بلوم توبہ	65
131	بغ افضل درفد انبیاء	57	153	فلپهر مانی درفد معصیة	65
132	جمل لہ انبیاء انیس ملائکة	58	154	فلپهر اندیری درفد معصیة	66
133	تیبین نبی محمد	58	155	دعاء	67
134	نبی کیت له اخر رسول	59	156	مخلوق کسموان بناس	67
135	مکة تحفت دفرا نیکدی	59	157	روح کمدین درفد مانی	67
136	نابک کلا شیت دان دفرض		158	متکر نکرین	68
	سب بیغ	59	159	اورغ مانی دالم قبور	68
137	انق ۲ نبی	60	160	کیت فد عاری قیامة	68
138	امتیر نبی	60	161	صراط المستقیم	69
139	فلپهر احکم الله	61	162	کوام نبی	69
140	کلیات بغ انم	61	163	نراک	69
141	فلپهر انفس دبری	61	164	شیرکن	70
142	وجب فلپهر عقل	62			
143	وجب فلپهر انسب	62			
144	وجب فلپهر اکمالوان	62			
145	وجب فلپهر اهرنا	62			
146	رود انو مرتد	62			

